
**NACIONALNI
KURIKULUM
NASTAVNOGA
PREDMETA**

Islamski vjeronauk

PRIJEDLOG

VELJAČA 2016.

**Cjelovita
kurikularna
reforma** Rani i predškolski,
osnovnoškolski
i srednjoškolski odgoj
i obrazovanje

NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE

Prijedlog

VELJAČA 2016.

ČLANOVI STRUČNE RADNE SKUPINE IZABRANI JAVNIM POZIVOM

Lamija Alili, magistra islamske teologije, Medžlis Islamske zajednice Zagreb, Zagreb

Alem ef. Crnkčić, prof., glavni imam u Sisku, Medžlis Islamske zajednice u Sisku

Mersad Krešić, mag. islamske teologije, Osnovna škola dr. Vinka Žganca, Zagreb

Emina Mešić, prof., Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj, Zagreb (voditeljica)

mr. sc. Mirza ef. Mešić, Islamska gimnazija dr. Ahmeda Smajlovića u Zagrebu, Islamski centar Zagreb, Zagreb

Almedina Mujkanović, profesor pedagogije, Osnovna škola Podmurvice, Rijeka

ČLANOVI STRUČNE RADNE SKUPINE IZ JEDINICE ZA STRUČNU I ADMINISTRATIVNU PODRŠKU

Dalibor Adžić, Agencija za odgoj i obrazovanje

Gordana Barudžija, Agencija za odgoj i obrazovanje

Sabina Marunčić, Agencija za odgoj i obrazovanje

ČLANOVI STRUČNE RADNE SKUPINE IZ EKSPERTNE RADNE SKUPINE

Boris Jokić

Tomislav Reškovac

TEHNIČKI KOORDINATOR STRUČNE RADNE SKUPINE

Željko Božić, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

EKSPERTNA RADNA SKUPINA

Boris Jokić (voditelj)

Branislava Baranović

Suzana Hitrec

Tomislav Reškovac

Zrinka Ristić Dedić

Branka Vuk

Ružica Vuk

LEKTURA

Iva Stamenković

UPUTE ZA ČITANJE

Pred Vama se nalazi **prijedlog nacionalnog kurikuluma nastavnog predmeta**. Nacionalni kurikulumi nastavnih predmeta dio su **sustava nacionalnih kurikulumskih dokumenata** koji je *Okvirom nacionalnog kurikuluma (ONK)* određen kao sustav dokumenata kojima se na nacionalnoj razini iskazuju namjere povezane sa svrhom, ciljevima, očekivanjima, ishodima, iskustvima djece i mladih osoba, s organizacijom odgojno-obrazovnog procesa i s vrednovanjem. Sustav nacionalnih kurikulumskih dokumenata prikazan je na Slici A.

Slika A. Sustav nacionalnih kurikulumskih dokumenata izrađenih u okviru Cjelovite kurikularne reforme

Svi nacionalni kurikulumski dokumenti oblikovani su s idejom o djetetu i mladoj osobi kao o središnjem sudioniku odgojno-obrazovnog procesa. Djeci i mladim osobama, roditeljima, odgojno-obrazovnim radnicima kurikulumski dokumenti jasno ukazuju na odgojno-obrazovna očekivanja i ishode koja postavljamo pred djecu i mlade osobe. Razvojni su i otvoreni dokumenti koje je moguće promijeniti kao odgovor na potrebe djece i mladih osoba, odgojno-obrazovnih radnika i ustanova, novih znanstvenih i tehnoloških spoznaja i onih proizašlih iz prakse.

Nacionalnim kurikulumima nastavnih predmeta određuju se svrha, ciljevi, struktura, odgojno-obrazovni ishodi i razine njihove usvojenosti, učenje i poučavanje, povezanost s drugim predmetima, odgojno-obrazovnim područjima i međupredmetnim temama te vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u predmetu.

Domene/koncepti u organizaciji predmetnog kurikuluma čine gradivnu strukturu određenog predmeta i protežu se kroz cijeli period poučavanja predmeta. Unutar svake domene/koncepta određeni su odgojno-obrazovni ishodi.

Odgojni-obrazovni ishodi predstavljaju jasne i nedvosmislene iskaze o tome što očekujemo od učenika u određenoj domeni/konceptu predmeta na kraju određene godine učenja. Određeni su kao poželjna znanja, vještine i stavovi koji se napredovanjem u odgojno-obrazovnom sustavu usložnjavaju. Kroz godine učenja ishodi čine zaokruženu, logičnu cjelinu učenja i poučavanja u određenoj predmetnoj domeni/konceptu. Kao cjelina kroz sve godine učenja i poučavanja određuju ukupna iskustva učenja u određenom predmetu.

Svaki je ishod oblikovan kao cjelina koja, uz formulaciju ishoda, uključuje i razradu ishoda, preporuke za njegovo ostvarivanje i opis razina usvojenosti. Čitanje ishoda stoga, osim na samu formulaciju ishoda, mora biti usmjereno i na ostale njegove komponente.

Razrada ishoda uključuje preciznije određenje aktivnosti i sadržaja u okviru pojedinog ishoda ili skupine ishoda.

Za veliku većinu ishoda određene su razine njihove usvojenosti. Opisi razina usvojenosti preciznije određuju dubinu i širinu svakog ishoda i opisuju očekivana postignuća učenika na kraju određene godine učenja, čime se olakšava planiranje i provedba vrednovanja. Osim razrade samih odgojno-obrazovnih ishoda, u većini kurikuluma nastavnih predmeta navode se i preporuke za njihovo ostvarivanje.

Od učenika se očekuje ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda.

Sadržaj

A. OPIS NASTAVNOG PREDMETA, **4**

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA, **5**

C. DOMENE U ORGANIZACIJI PREDMETNOG KURIKULUMA, **5**

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, RAZRADA ISHODA I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA I DOMENAMA, **7**

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA, **72**

F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA, **72**

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU, **74**

DODATAK A – POJMOVNIK, **76**

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA

Islamski vjeronauk izborni je nastavni predmet u osnovnoj i srednjoj školi, integriran u nacionalni kurikulum Republike Hrvatske. Uvrštavanje Islamskoga vjeronauka u školski odgojno-obrazovni sustav rezultat je stoljetnoga prihvaćanja islama kao jednakopravne i tradicionalno ukorijenjene religije uz kršćanstvo i judaizam te uvažavanja muslimana kao jednakopravnih građana Republike Hrvatske. Kurikulum Islamskoga vjeronauka najveći je doprinos institucionalizaciji vjeronauka i znak ozbiljnoga pristupa Islamske zajednice svojoj najvažnijoj zadaći promicanja univerzalnih vrijednosti. Iz perspektive društva, Islamski vjeronauk doprinosi razumijevanju religije kao jednoga od mnogih društvenih fenomena. Za svoju polaznu točku uzima čovjekovo propitivanje o početku i smislu sveukupne egzistencije. Upoznajući učenike s egzistencijalnim i religijskim pitanjima, Islamski vjeronauk svojim kurikulumom pomaže svakomu učeniku u njegovu osobnome razvojnom procesu unutar jednoga društva. Uz pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke utemeljenosti predmeta, Islamski vjeronauk ima i posebnu utemeljenost u islamskome učenju; Kur'anu (Božjoj objavi) i Sunnetu Muhammeda, a. s.

Cilj je Islamskoga vjeronauka razviti u učenika znatiželju i iskreni interes za svoju vjeru, odnosno proširivati znanje o Bogu, životu, moralu i svijetu koji nas okružuje.

Osim o svojoj vjeri, Islamski vjeronauk u učenika razvija znanje, osjećaj i toleranciju za druge i drugačije, odnosno za vjersku, etničku i kulturološku različitost te doprinosi boljemu razumijevanju drugih religija, svjetonazora i kultura.

Islamski vjeronauk doprinosi proširivanju i produblivanju znanja i etičke svijesti o problemima s kojima se susreće naše društvo, razvija temeljne sposobnosti učenika da na pravi način razumiju smisao svojega života, da bolje shvate i prihvate okolinu, odnosno društvo u kojemu žive, te pomaže učenicima u razvijanju potrebnih kompetencija za njihovo aktivno i odgovorno djelovanje u demokratskome i višekulturnome društvu.

Za poučavanje nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk predviđena su dva školska sata tjedno. Izbor tematskih sadržaja uzet je iz pet primarnih područja (znanstvenih disciplina): ahlak (čudoređe), akaid (dogmatika, znanost o islamskome vjerovanju), fikh (obredoslovlje), kiraet (pravilno učenje Kur'ana) i tarih (povijest islama). Neki se tematski sadržaji obnavljaju iz razreda u razred, što podrazumijeva da se prethodno stečena znanja, vještine i stavove nastavlja razvijati, širiti i primjenjivati na višim razinama. Time se učenicima omogućuje stjecanje trajnih znanja i usvajanje praktičnih vjerskih navika. Tijekom proučavanja Islamskoga vjeronauka učenici se potiču na cjeloživotno učenje: razumijevanje, memoriranje i primjenjivanje kur'anskih poruka (ajeta, hadisa, dova) za svaku životnu situaciju. Tako se stječu ključne kompetencije koje će učenike obogatiti znanjem, vještinama i stavovima potrebnim za različite životne situacije. Kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama *Okvira za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama*, a s ciljem zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba darovitih učenika, uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama *Okvira za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovite djece i učenika*.

Odgojno-obrazovna cjelovitost Islamskoga vjeronauka i pristup učeniku kao cjelovitome biću omogućavaju razvoj vjerskoga, kulturnoga i duhovnoga identiteta pojedinca koji teži postati odgovornim građaninom svoje države odnosno svijeta sa svim njegovim različitostima. Sve je navedeno i poveznica između Islamskog vjeronauka i Okvirnoga nacionalnog kurikuluma. Mogućnosti međupredmetnih korelacija nebrojene su, a njima se razvijaju kognitivne sposobnosti koje učenicima koriste u svim segmentima života – od učenja do percepcije svijeta oko sebe. Uspješnost uočavanja korelacija ovisi o povezanosti i suradnji učitelja različitih nastavnih predmeta. Islamski vjeronauk mora se povezivati s drugim nastavnim predmetima, osobito onima iz društveno-humanističkoga područja i sadržajima različitih religija kako bi učenici u potpunosti stekli sliku višetničkoga, višekonfesionalnoga i pluralnoga društva u kojemu žive i svijeta općenito u svojoj njegovoj različitosti.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKE

Cilj je islamskoga odgoja i obrazovanja živjeti islam, a to podrazumijeva:

1. institucionalno i planirano stjecanje znanja i sposobnosti za ostvarivanje sadržajnog vjerničkoga i općeljudskoga života, uvažavajući kontekst vremena i mjesta življenja, što će olakšati primjenu vjerskih i etičkih načela u svakodnevnoj praksi te prevenirati svaku vrstu zastranijavanja
2. susretanje s Kur'anom kao Božjom Riječju, što zahtijeva poznavanje kur'anskoga pisma i teksta kao i temeljno poznavanje sadržaja Kur'ana
3. usmjeravanje na cjeloživotno učenje koje učenike osposobljava za zajednički život i rad s drugima te pridonosi razvoju i napretku vjerske zajednice i ukupnoga društva
4. razumijevanje ljudi različitih kulturnih, religioznih i drugih pogleda na svijet te sposobnost da se njihovi stavovi, razmišljanja i ponašanja vrednuju u svjetlu islamske poruke (međukulturni pristup).

C. DOMENE U ORGANIZACIJI PREDMETNOGA KURIKULUMA

Vjera u Boga predstavlja najveću, najsnažniju duhovnu, moralnu, društvenu i kulturnu snagu u povijesti čovječanstva i najstariju ljudsku tradiciju. U islamu je sam život svojstvo i dar Božji prema kojemu se odnosimo kao prema najvećemu blagu, čime pronalazimo put k sreći. Učenik postiže sreću tako što živi život ispunjen vjerom, nadom, dobrim djelima, ljubavlju, milošću, zahvalnošću, ljepotom, pravdom, istinom. Život se prokazuje u svojoj raznolikosti i jedinstvenosti, ali i jedinstvu. Život je prožet vjerom, znanjem i moralnim postupanjem. Vjerovati znači živjeti vjeru i svakim svojim postupkom svjedočiti njezine istine i vrijednosti. Vjerovati znači činiti dobro. Činiti dobro znači izvršavati islamske dužnosti, raditi ono što je halal (dozvoljeno) i izbjegavati ono što je haram (zabranjeno). Dobrota se u islamu sastoji od pravednosti i samilosti. Mir, ljubav i ljepota ideali su islamskoga života. Ljubav prema Allahu dž. š. i prema Asllahovu Poslaniku, a. s. temelj su ljubavi prema svim ljudima i prema svim bićima. Cilj je potaknuti učenika kako bi svjedočeći svoje islamsko opredjeljenje obavljao namaze, postio mjesec ramazan, dijelio sadaku, davao zekat, pomagao slabima i siromašnima, obavio hadž i time se približavao Allahu, Njegovu zadovoljstvu i milosti.

Put do odgovornoga učenika vodi preko moralnih težnji i ostvarenja moralnih vrijednosti. Osnovu islamskih moralnih vrijednosti čini učenje o ljudskim dužnostima: dužnosti prema Bogu, prema drugome čovjeku, svojim bližnjima, prema ostalim živim bićima. Kur'an i Sunnet kao dva glavna izvora islama u najvećoj su mjeri odredili tokove i moralni okvir unutar kojega se duhovno oblikuje učenik i razvija muslimanska zajednica. Zajednica je potrebna učeniku i ona je sastavni dio njegova života. Odgajanjem i formiranjem učenika, mi gradimo kvalitetnu i prosperitetnu zajednicu koja nas čuva od raznih iskušenja, anomalija i devijantnoga ponašanja.

Cilj je dijaloga oblikovati jedinstvene ljudske zajednice kojima bi bile sačuvane sve razlike i priznate sve posebnosti. Dijalogom se postiže dogovor, a to je uvjet ispravnoga i svrhovitoga zajedničkog djelovanja članova muslimanske zajednice. Sudionici u dijalogu nisu samo ljudi nego i njihove kulture i religije.

VJERA I ŽIVOT

Učenik uči i spoznaje da cjelokupni ljudski život prožimaju vjera, znanje i moralno postupanje. Naglašava se da je vjera u samo Jednoga Boga, Stvoritelja i Upravitelja univerzuma, najvažnije ljudsko stanje koje svaki pojedinac prihvaća slobodoumno i dragovoljno. Osim toga, vjera podrazumijeva čvrsto vjerovanje u meleke, objavljene Knjige, odabrane Božje poslanike, Sudnji dan i da cjelokupan svemir postoji po principu Božje Volje, Stvaranja i Određenja. Učenici promišljaju i traže odgovore na pitanja tko nas je stvorio, zašto smo stvoreni i što će s nama biti nakon smrti. Shvaćaju da je vjera, kao i sam život, izravni Božji dar za koji će svaki čovjek biti odgovoran. Vjera, kao unutarnji doživljaj Boga, ne razdvaja se od svakodnevnoga življenja života. Učenik svoj život usklađuje s Kur'anom i životnom praksom poslanika Muhammeda, a. s., te tako svojim postupcima, na svakome mjestu i u svako vrijeme, svjedoči vjerske istine i vrijednosti.

VJERSKA PRAKSA

Učenik saznaje i razumijeva da u življenju islama ne može biti unutarnje vjere (iman) bez vanjskoga očitovanja (islam) i svakodnevnoga prakticiranja islamskih propisa. Vjerska se praksa u islamu temelji na onome što je vjernicima teoretski u Kur'anu naređeno ili zabranjeno, a u svakodnevnoj životnoj praksi poslanika Muhammeda, a. s., objašnjeno i primijenjeno. Vjerska praksa obuhvaća i regulira odnos svakoga pojedinca prema Bogu, bližnjima, svim ljudima, cijeloj prirodi i svemu stvorenome. Svjedočeći svoje islamsko opredjeljenje, učenici se i teorijski i praktično osposobljavaju da samostalno obavljaju dnevne molitve, poste mjesec ramazan, udjeljuju zekat te obave hodočašće u Mekku. Učenici stječu znanje o vjerskim običajima koji se tradicionalno prakticiraju u sredini u kojoj žive.

Osim što iz Kur'ana crpe norme ponašanja i postupcima primjenjuju znanje u vjerskoj praksi, učenici razumijevaju da je već i samo citiranje, odnosno učenje Božjih Riječi, čin ibadeta. Učenici se osposobljavaju da do kraja srednjoškolskoga obrazovanja samostalno čitaju kur'ansko/arapsko pismo.

MORAL

Učenik uči da su Kur'an i Sunnet, kao dva glavna izvora islama, moralni okvir unutar kojega se duhovno oblikuje vjernik i razvija muslimanska zajednica. Spoznaje da su mir, ljubav, ljepota i solidarnost među najvažnijim idealima ukupnoga islamskog života. Ljubav prema Bogu i prema Božjemu poslaniku Muhammedu, a. s., predstavlja temelj ljubavi prema svim ljudima i prema svim bićima.

Učenik svojim promišljanjem temeljito shvaća da put do odgovornoga čovjeka vodi preko moralnih težnji i ostvarivanja moralnih vrijednosti te da osnovu islamskih moralnih vrijednosti čini učenje o dužnostima prema Bogu, sebi, bližnjima, ostalim ljudima i živim bićima.

Učenik je svjestan važnosti promoviranja dobra, a sprečavanja zla, odnosno svjestan je posljedica ako zlo ili nemoral postanu prevladavajuća društvena norma ponašanja. Sve društvene procese i pojave promatra kroz prizmu moralnih vrijednosti i o njima donosi prosudbu te ih prihvaća ili odbacuje, svjestan različitoga kriterija vrednovanja u ljudi različita svjetonazora. Ne prihvaća sve društvene pojave, ali poštuje pravo drugih na samoopredjeljenje.

SUSRET S DRUGIMA

Učenik razvija osjećaj za druge i drugačije odnosno postaje svjestan vjerske, etničke i kulturološke raznolikosti sredine u kojoj živi i djeluje. Stječe znanje o drugim vjerama, svjetonazorima i kulturama te pokazuje toleranciju prema drugačijima. Pomaže promoviranju jednakosti, poštuje prava svake osobe i razvija empatiju za pomaganje slabima i ugroženima. Razvija odgovornost za svoje najbliže, za dom i obitelj, ali i za svoj narod, njegovu duhovnost, tradiciju, jezik – uz punu toleranciju prema drugim narodima i njihovim vjerskim, kulturnim i etničkim identitetima.

Učenik kritički promišlja o različitim interesima unutar zajednice i angažiran je u kreiranju svojih životnih uvjeta sudjelujući i pridonoseći zajednici u kojoj živi. Istražuje položaj drugih vjerskih zajednica i osvještava svoj identitet. Naglasak je na poticanju pozitivnih stavova, na razvoju svijesti o pripadanju islamskome ummetu, ali i europskome kulturnom krugu te prihvaćanju i unapređenju temeljnih vrijednosti suvremenoga demokratskog i pluralnog društva.

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, RAZRADA ISHODA I RAZINE USVOJENOSTI PO RAZREDIMA I DOMENAMA

A. VJERA I ŽIVOT		
OSNOVNA ŠKOLA	1.	Učenik opisuje islam kao vjeru i osnovne odrednice vjere; slavi i veliča Boga te Mu zahvaljuje. Učenik nabraja najveće islamske blagdane i opisuje običaje povezane s njima. Upoznaje se s pojmovima halal i haram
	2.	Učenik imenuje islamske i imanske šarte, razlikuje ih i izgovara na arapskome i hrvatskome jeziku. Učenik uočava vrijednost života, rada i susreta s drugima čitajući ajete i hadise koji potiču na rad i odgovoran život. Nabraja i opisuje obrede vjerskoga čišćenja.
	3.	Učenik navodi i objašnjava temeljna učenja vjere. Učenik otkriva ljepotu vjere i društvenih vrijednosti usklađenih s moralnim načelima. Učenik saznaje o počecima stvaranja svijeta, prvih ljudi na Zemlji te identificira Ka'bu kao prvi hram na Zemlji. Otkriva i pronalazi najljepši uzor u životu Muhammeda, a. s.
	4.	Učenik potvrđuje vjeru u jednoga Boga vjerovanjem u Njegova svojstva i prakticiranjem namaza. Definira post, zekat i hadž i pojašnjava propise o njima. Učenik otkriva važnost obveze prema sebi i drugima. Učenik se upoznaje s događajima iz rane povijesti islama koji su odredili tijk razvoja islama i prve muslimanske zajednice. Iskustvo obilježavanja islamskih blagdana i mubarek noći u užoj i široj zajednici povezuje sa sadržajima blagdana.
	5.	Učenik opisuje znakove vjerovanja i povezuje sadržaje s iskustvom vjere. Definira, opisuje i interpretira način obavljanja namaza. Učenik uočava utjecaj islamskih načela i običaja na način života, odnosa u društvu, općenito na kulturu i vrijednosti jednoga društva. Učenik uočava povezanost ključnih islamskih blagdana s propisima i temeljima vjere.
	6.	Učenik uočava i analizira sadržaje islamskoga učenja težeći izgradnji ličnosti redovitim izvršavanjem islamskih propisa. Učenik otkriva poseban društveni i kulturni aspekt života tijekom ramazana, Bajrama. Upoznajući se s propisima o kurbanu, uočava smisao pokornosti Bogu.
	7.	Učenik navodi važnost manifesta i temelja vjere. Učenik prepoznaje snagu i utjecaj vakufa na duhovno i materijalno stanje zajednice te analizira vrijednost dove i potrebu čuvanja od grijeha u životu svakoga muslimana.
	8.	Učenik analizira fenomen islama i definiciju muslimana kroz prizmu šerijatskoga prava, pravnih škola, Božjih objava i života na Dunjaluku i Ahiretu. Učenik opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.

SREDNJA ŠKOLA	1.	Učenik razumije islam kao vjeru koju su živjeli i propovijedali Ibrahim, Musa, Isa i Muhammed, a. s. Učenik očituje vjeru u punome smislu imanom i islamom te uspoređuje islam i muslimane, odnosno islamske propise prije i poslije hidžre. Govori o načinu klanjanja, značenju i utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu. Definira šerijatsko pravo fikh i njegovu podjelu na ibadat (Bogoštovlje) i muamelat (međuljudski odnosi). Učenik na tragu traženja životnoga smisla analizira društvenu važnost manifesta islama namazom, ulogom džema'ata, lijepim i uzornim islamskim ponašanjem ahlakom.
	2.	Učenik objašnjava svijet i čovjeka u njemu, život i smrt, smisao i važnost Objave, govori i navodi dokaze o Božjoj biti, opstojnosti i mogućnostima spoznaje Boga, navodi kur'anske ajete i hadise iz šerijatskoga bračnog prava. Učenik uspoređuje i analizira različite dimenzije posta (duhovna, socijalna, medicinska), socijalno-društvenu i duhovnu komponentu zekata te duhovno, ekonomsko, znanstveno i drugo značenje hadža.
	3.	Učenik se upoznaje s tesavvufom, preporoditeljskim i obnoviteljskih pokretima u islamu. Raspravlja o metodama tumačenja vjere. Učenik opisuje utjecaj islamske kulture u našim krajevima, analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana. Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama.
	4.	Učenik objašnjava pojam i značenje vjere, iznosi čvrste dokaze o potrebi vjere, urođenosti vjere i dokaze Božje egzistencije, potvrđuje univerzalnost Božje objave, Božje poruke i pouke, analizira i potvrđuje temeljne postulate islamskoga vjerovanja i manifesta vjere; upoznaje se s tefsirskom i hadiskom znanošću. Učenik analizira i propituje pitanje političkoga sustava islama koji je zasnovan na sustavu zajedništva (islam daje prednost ustaljenomu životu, zahtijeva zajednički namaz s okretanjem prema zajedničkome mjestu (Kabi), traži izvršavanje posta i blagdana u istome trenutku za vjernike u svim krajevima svijeta); naglašava strogo osobnu odgovornost i ne zaboravlja razvoj individualnosti, organizira pojedince u jednu monolitnu cjelinu, muslimansku zajednicu, u kojoj isti zakon vrijedi za sve o kojoj god društvenoj klasi bila riječ.

B. VJERSKA PRAKSA

OSNOVNA ŠKOLA	1.	Učenik definira osnovne islamske pojmove iz svakodnevnoga života muslimana i upoznaje se s islamskim stavovima prema onome što/tko ga okružuje. Prakticira ponašanje u skladu s tim stajalištima. Učenik reproducira kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se upotrebljavaju i primjenjuje u svakodnevnome životu.
	2.	Učenik opisuje određene islamske navike. Može ih samostalno primijeniti u svakodnevnome životu. Učenik reproducira kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se upotrebljavaju i primjenjuje pri obavljanju namaza.
	3.	Učenik prepričava poučne događaje iz života Muhammeda, a. s., uspoređuje ih sa svakodnevnim životnim situacijama i izdvaja pouku za osobni život. Učenik interpretira određene kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se upotrebljavaju i primjenjuje ih pri obavljanju namaza. Za pojedine navodi povode i okolnosti objavljivanja te ih povezuje s događajima iz suvremenoga života.
	4.	Učenik pokazuje sve dnevne namaze. Sadržaj islamskih šarta usvojenih u ranijim godinama učenja i poučavanja, proširuje poučnim pričama iz svakodnevnoga života. Učenik interpretira određene kur'anske sure i dove. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se upotrebljavaju i primjenjuje ih pri obavljanju namaza. Za pojedine navodi povode i okolnosti objavljivanja te ih povezuje s događajima iz suvremenoga života.

	5.	Učenik novostečeno znanje iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života. Oblikuje pozitivne stavove prema lijepim navikama. Može prepoznati loše navike kao i djela koja umanjuju druga dobra djela ili kvare ibadete. Objašnjava smisao džemata i razvija naviku obavljanja namaza u džematu. Učenik interpretira određene kur'anske sure, dove i sadržaje povezane s namazima. Povezuje ih sa životnim situacijama u kojima se upotrebljavaju i primjenjuje ih pri obavljanju namaza.
	6.	Učenik opisuje pojedine epizode iz života određenih Božjih poslanika i izdvaja pouku koju može primijeniti u praktičnome životu. Povezuje propise pojedinih islamskih dužnosti s osobnom vjerskom praksom i argumentira njihovu svrhovitost. Učenik interpretira određene kur'anske sure na arapskome i hrvatskome jeziku, a pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a. s.
	7.	Učenik definira osnovne pojmove iz šerijatskoga prava, daje primjer iz prakse za svaki i praktične primjere s kojima se susreće klasificira prema stupnju obvezatnosti. Zauzima stavove. Usvaja propise o dženazi kako bi mogao sudjelovati u obredu. Učenik interpretira određene kur'anske dove u arapskome izvorniku i hrvatskome prijevodu. Pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a. s.
	8.	Učenik praksu Božjih poslanika uspoređuje s ponašanjem današnjih muslimana, izvodi zaključke u vezi s tim, izdvaja pouku za praktičan život. Također, povezujući životnu praksu pojedinaca iz prve generacije muslimana, uočava poveznice s izazovima svakoga vremena. Navodi obveze i zadaće muslimana prema onome što/tko ga okružuje. Daje konkretne primjere, primjenjuje (prakticira) islamsko učenje. Učenik povezuje pojedine sadržaje iz života s kur'anskim sadržajima, potkrepljuje ih citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a. s.
SREDNJA ŠKOLA	1.	Učenik proširuje i produbljuje ranije stečena znanja o namazu, postu, zekatu i hadžu. Uočava i razumije svrhovitost islamskih propisa u kontekstu važnosti vjere i vjerske prakse. Razlikuje posebne situacije u načinu i vremenu prakticiranja islamskih naloga te se upoznaje s propisima koji ih tretiraju. Osim redovitoga učenja Kur'ana kao vida ibadeta učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U tome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebno onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stavovima povezanim s predviđenim nastavnim sadržajima. Također, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.
	2.	Učenik se upoznaje s islamskim stavovima o pitanjima iz svakodnevne životne prakse muslimana i muslimanke. Uočava logičnost islamskih propisa i povezuje ih s kontekstom vremena. Uz redovito učenja Kur'ana kao vida ibadeta učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovom odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebno onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stavovima povezanim s predviđenim nastavnim sadržajima. Također, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.
	3.	Učenik se upoznaje s islamskim misionarstvom. Analizira suvremene metode predstavljanja i objašnjavanja vjere te njihov utjecaj na praksu vjernika. Uočava ishode odgojnih institucija u islamu: mekteba, vrtića, džamija i škola. U ovome odgojno-obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebno onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stavovima u vezi s predviđenim nastavnim sadržajima. Učenik se upoznaje s kur'anskim tumačenjima suvremenih pitanja i povezuje ih sa svakodnevnim životom.
	4.	Učenik uspoređuje Kur'an i znanstvena dostignuća. Uočava da je Kur'an prije više od 1400 godina najavio određene pojave. U Kur'anu pronalazi brojne primjere najavljivanja određenih znanstvenih dostignuća. Učenik ulazi u dubinu sadržaja koje uči analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana, a sve na temelju kur'anskih ajeta povezanih s temama o kojima uči. Učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. U ovome obrazovnom razdoblju naglasak je na razumijevanju Kur'ana, posebno onih poglavlja i ajeta koji govore o islamskim stavovima u vezi s predviđenim nastavnim

		sadržajima. Također, učenik ulazi u dubinu sadržaja koje je memorirao u ranijim odgojno-obrazovnim razdobljima analizirajući ih, tumačeći i povezujući sa životnom praksom muslimana.
Preporučeni, ali neobvezani ishodi		
OSNOVNA ŠKOLA	1.	Učenik prepoznaje svako slovo arapske abecede. Može pravilno izgovoriti većinu harfova i pojedinačno imenovati svaki .
	2.	Učenik prepoznaje svako slovo arapske abecede. Može pravilno izgovoriti većinu harfova i pojedinačno imenovati svaki.
	3.	Učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, dijeli ih u skupine prema oblicima, pravopisnim i semantičkim skupinama: kratki vokali, dugi vokali, skupina edro, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Pokazuje ih u digitalnome obliku igricama i prezentacijama. U zadnjoj godini ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja uvježbava sadržaj sufare.
	4.	Učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, dijeli ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim skupinama: kratki vokali, dugi vokali, grupa edro, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i skupine harfova od različitih materijala. Predstavlja ih u digitalnome obliku igricama i prezentacijama . Uvježbava sadržaj sufare.
	5.	Učenik opisuje svako slovo arapske abecede. Suvereno piše arapska slova, dijeli ih u skupine ih prema oblicima, pravopisnim i semantičkim skupinama: kratki vokali, dugi vokali, skupina edro, krupni harfovi. Izražava kreativnost izrađujući harfove i grupe harfova od različitih materijala. Predstavlja ih u digitalnom obliku igricama i prezentacijama.
	6.	Učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.
	7.	Učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.
	8.	Učenik čita originalan kur'anski tekst, usavršava MAHREDŽ (pravilno izgovaranje) i TEDŽVID (povezivanje i pravilno učenje). Predviđene ajete i sure uči izvorno, bez transkripcije.

C. MORAL		
OSNOVNA ŠKOLA	1.	Učenik uočava i prepoznaje islamske, a ujedno i univerzalne, moralne vrijednosti. Učenik prepoznaje i razlikuje etičke norme (dobro – loše, pošteno – nepošteno, prihvatljivo – neprihvatljivo) koje određuju njegovo ponašanje u domu, školi i na ulici.
	2.	Učenik prepoznaje razlike između dobrog i lošeg ponašanja. Učenik uzima abdest slijedeći preporuku Poslanika prema čijim je riječima abdest oružje vjernika (štiti ga od svega lošega, a pomaže mu u održavanju duhovne čistoće). Učenik na temelju svojega pozitivnog iskustva tijekom života opisuje vrijednosti života.

	3.	Učenik otkriva razloge zabrane alkohola radi ostvarenja ljepšega načina života. Koristeći se udžbenikom i drugom dostupnom literaturom koja govori o životu Božjeg poslanika, ashaba ili drugih dobrih ljudi, učenik opisuje dužnosti prema roditeljima, rodbini, prijateljima, susjedima i ostalim ljudima te uočava Islamske, a ujedno i univerzalne moralne vrijednosti.	
	4.	Učenik objašnjava moralne dimenzije posta u mjesecu ramazanu i navodi radnje koje kvare namaz, a narušavaju lijepe ljudske postupke. Opisujući međuljudske odnose u užoj i široj rodbini, uočava postupke pomaganja i suosjećanja s rodbinom u različitim životnim situacijama. Obrazlaže Božje naredbe i zabrane koje reguliraju pravilno postupanje u društvu.	
	5.	Učenik uočava i razlikuje pozitivna i negativna ponašanja u ljudi i obrazlaže smisao kurbana kao oblika pomaganja siromašnima i spremnost udjeljivanja najdražega što posjedujemo. Učenik objašnjava kakav je i koliki utjecaj pojedinih islamskih propisa na odgoj čovjeka i oblikovanje moralne ličnosti koja će činiti dobro, a izbjegavati loše.	
	6.	Učenik uočava potrebu vjerovanja u razvijanju moralnih osobina. Učenik obrazlaže postupke Božjih poslanika u različitim životnim iskušenjima. Iz njih izdvaja pouku. Uočava moralnu dimenziju pojedinih ibadeta.	
	7.	Učenik obrazlaže i pokazuje koliki je i kakav utjecaj islamskih dužnosti na razvijanje moralnih osobina u ljudi. Učenik objašnjava kako islamsko šerijatsko pravo regulira međuljudske odnose i daje poticaj za pravednost, humanost i darežljivost. Zalaže se za moralne vrijednosti koje afirmiraju pozitivne međuljudske odnose, preporučuje ih prijateljima u školi i zajednici.	
	8.	Učenik percipira, razlikuje i pojašnjava najvažnije dužnosti vjernika prema Bogu, sebi, roditeljima, rodbini, djeci, bračnomu drugu i svim ostalim ljudima. Učenik ističe i vrednuje moralna načela koja utječu na međuljudske odnose, ljudska prava i slobode te na jasnu i nedvosmislenu komunikaciju u svakodnevnome životu.	
	SREDNJA ŠKOLA	1.	Učenik razlikuje moralnost i rad od nemoralnosti i nerada; istražuje utjecaj društva, medija i vršnjaka na nemoral i nerad te ulogu vjere i svoje odgovornosti za moral i rad. Učenik usklađuje svoj način života s moralnim dužnostima prema umrlima, obitelji umrlih, svojim blagdanskim obvezama prema obitelji, prijateljima i rodbini te pomaganju siromašnima i bolesnima.
		2.	Učenik raspravlja o dužnostima jednoga supružnika prema drugome u bračnome životu, o dužnostima ljudi jednih prema drugima, slabijima i djeci na osnovi prakse Muhammeda, a. s., i njegovu odnosu prema njegovim suprugama, drugima, slabijima i djeci. Učenik istražuje islamski stav o svakodnevnim pitanjima i problemima povezanih s očuvanjem ljudskoga zdravlja i života.
3.		Učenik se upoznaje s islamskim stavovima o suživotu i toleranciji u pluralnome društvu. Učenik promovira dijalog s pripadnicima različitih nacija i religija. Učenik zaključuje da se islamski moral temelji na obožavanju Jednoga Boga. Uočava opasnosti egoizma. Nastoji primijeniti upute Muhammeda, a. s., koje govore kako se ponašati u svakodnevnome životu.	
4.		Učenik razlikuje i razdvaja islamske odgovore na izazove suvremenosti (zaštita zdravlja – prevencija ovisnosti, nasilje, nepravda, rat i terorizam) i procjenjuje njihov utjecaj na razvoj moralne ličnosti. Učenik vrjednuje putove duhovnoga odgoja te ispituje povezanost između moralnosti i čuvanja od grijeha.	

D. SUSRET S DRUGIMA		
OSNOVNA ŠKOLA	1.	Učenik uočava razliku između islamskoga pozdrava i pozdrava koje čuje svakodnevno. Učenik otkriva i zaključuje kakve su dužnosti muslimana prema obitelji, prijateljima i drugim ljudima.
	2.	Učenik uočava i predočava socijalni smisao posta u mjesecu ramazanu. Učenik otkriva i zaključuje kakav bi trebao biti odnos muslimana i muslimanke prema životu na ovome svijetu.
	3.	Učenik ističe i podupire potrebu pozdravljanja selamom – pozdravom mira. Učenik prikazuje kakav bi trebao biti odnos muslimana i muslimanke prema radu i ljudima koje tek upoznaje.
	4.	Učenik obrazlaže i sažima smisao i značaj zekata kao načina pravedne raspodjele imetka i prava siromašnih u imetku bogatih. Učenik gradi i razvija islamski odnos prema rodbini, susjedima, prijateljima i široj društvenoj zajednici.
	5.	Učenik uočava i prepoznaje utjecaje imanskih šartova (osobito trećega i četvrtoga) na život pojedinca i njegov odnos prema društvu. Učenik pronalazi i obrazlaže smisao islamskih blagdana u kontekstu odnosa prema članovima šire zajednice.
	6.	Učenik istražuje i procjenjuje kakav je i koliki utjecaj mjeseca ramazana na međusobno približavanje vjernika. Učenik ističe i obrazlaže kako islamski šarti utječu na oblikovanje ličnosti vjernika i kako djeluju na njegov odnos prema okruženju u kojemu živi.
	7.	Učenik istražuje i obrazlaže zašto je hadž vrhunac ibadeta i zašto ima obilježje sveislamskoga mirovnog skupa. Učenik predstavlja kakav je stav islama prema ekologiji.
	8.	Učenik implementira usvojena znanja o odnosu prema roditeljima i rodbini. Učenik ističe i pokazuje kakav je odnos islama prema ljudskim pravima i pitanje slobode u islamu.
SREDNJA ŠKOLA	1.	Učenik obrazlaže kakav je i koliki utjecaj zekata na razvijanje socijalne svijesti i doprinos jedinstvu i slozi među muslimanima. Učenik uočava i prepoznaje obilježja materijalnoga poslovanja prema islamskim propisima.
	2.	Učenik vrednuje, podupire i u svoj život integrira Poslanikovu praksu koja se odnosi na ponašanje prema drugima. Učenik istražuje, preispituje i podupire propise islama koji se odnose na transfuziju krvi i doniranje organa.
	3.	Učenik istražuje i obrazlaže propise islama o materijalnome i financijskome poslovanju (naglasak na zabrani kamate) i njihovu utjecaju na međuljudske odnose. Učenik uočava kakav je stav islama prema slobodi izbora vjere i nacionalnoj pripadnosti.
	4.	Učenik razvija svijest o nužnosti savjetovanja i kontakta s narodom pri donošenju odluka te potiče na odgovornost za izgovorenu riječ. Učenik razlučuje i upotpunjuje sliku o islamu kao religiji koja poziva na dijalog.

Osnovna škola

1. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.1.1.	NA KRAJU PRVE GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK OPISUJE ISLAM KAO VJERU I OSNOVNE ODREDNICE VJERE; SLAVI I VELIČA BOGA TE MU ZAHVALJUJE.	Naziva selam i odgovara na selam. Imenuje vjeru, Boga, Poslanika, Svetu knjigu. Izgovara kelime-i- šehadet s prijevodom. Veliča i slavi Boga učenjem Rabbi jessir i Subhaneke, zahvaljuje Gospodaru učenjem El-Fatiha s prijevodom. Definira vjeru islam.	Učenik prepoznaje nazive povezane s islamom i islamskim vjerovanjem.	Učenik definira islam i svjedoči vjeru učenjem kelime-i-šehadeta.	Učenik definira i u kratkim crtama opisuje islam i svjedočenje vjere. Samostalno izgovara Kelime-i-šehadet s prijevodom i interpretira Kur'anske tekstove koji veličaju Boga.	Učenik samostalno definira i opisuje islam, jasno izgovara i svjedoči vjeru u Boga i Poslanika. Samostalno interpretira arapske tekstove i prijevode kojima zahvaljuje Gospodaru i veliča Ga.
A.1.2.	UČENIK NABRAJA NAJVEĆE ISLAMSKE BLAGDANE I OPISUJE OBIČAJE POVEZANE S NJIMA. UPOZNAJE SE S POJMOVIMA HALAL I HARAM.	Učenik imenuje blagdane i načine njihova obilježavanja. Upoznaje se s pojmovima halala i harama u prehrani i načinima obilježavanja vjerskih blagdana.	Učenik nabraja muslimanske blagdane i razlikuje zabranjenu od dozvoljene prehrane.	Učenik imenuje blagdane, razlikuje Ramazanski od Kurban bajrama, navodi način pripreme za blagdan te bajramske običaje. Razlikuje prehrane koje su halal i haram uz pomoć učitelja.	Učenik imenuje blagdane, razlikuje Ramazanski od Kurban bajrama, navodi način pripreme i neke bajramske običaje. Razlikuje prehranu koja je halal i haram i običaje pri objedovanju.	Učenik imenuje blagdane, razlikuje Ramazanski od Kurban bajrama, navodi način pripreme, bajramske običaje te ih povezuje s Ramazanskim ili Kurban bajramom. Samostalno nabraja prehranu koja je halal i haram i običaje pri objedovanju.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.1.1	NA KRAJU 1. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK DEFINIRA OSNOVNE ISLAMSKE POJMOVINE IZ SVAKODNEVNOGA ŽIVOTA MUSLIMANA I UPOZNAJE SE S ISLAMSKIM STAVOVIMA PREMA ONOME ŠTO/TKO GA OKRUŽUJE. PRAKTICIRA PONAŠANJE U SKLADU S TIM STAJALIŠTIMA.	U praktičnome životu učenik se koristi sljedećim pojmovima: selam, islam, musliman, haĥal, haram, Allah dž. š., Muhammed a. s., Kur'an, kibla, dova, namaz, Bajram, abdest, sure. Razumije kad se upotrebljavaju i što znaće. Može ih objasniti i neke od njih primijeniti u životu.	Učenik prepoznaje pojmove povezane s islamom i islamskim ponašanjem. Neke od njih može objasniti.	Uz pomoć učitelja definira navedene pojmove. Može dati primjer upotrebe nekih od njih.	Povezuje pojmove sa situacijama iz života i objašnjava način upotrebe ili odnosa prema njima.	Samostalno definira sve pojmove, razumije kad se upotrebljavaju. Prema njima se pravilno odnosi i primjenjuje ih u svakodnevnome životu.
B.1.2	UČENIK REPRODUCIRA KUR'ANSKE SURE I DOVE. POVEZUJE IH SA ŽIVOTNIM SITUACIJAMA U KOJIMA SE UPOTREBLJAVAJU I PRIMJENJUJE U SVAKODNEVNOME ŽIVOTU.	Reproducira sljedeće sadržaje: euza i bismilla, Rabbi jessir, subhaneke, kelime i šehadet, Fatiha, Nas, Felek, Ihlas, Kewser.	Učenik reproducira euza i bismillu, Rabbi jessir, subhaneke i Fatihu.	Uz pomoć učitelja reproducira sve planirane sadržaje na arapskome jeziku.	Učenik samostalno reproducira sve navedene sadržaje.	Osim što samostalno reproducira sve navedene sadržaje, učenik ih povezuje sa životnim situacijama u kojima se upotrebljavaju i primjenjuje u svakodnevnome životu.
VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD; VIDI UČENJE I POUČAVANJE)						
B.1.3.	UČENIK PREPOZNAJE SVAKO SLOVO ARAPSKE ABECEDINE. MOŽE PRAVILNO IZGOVORITI VEĆINU HARFOVA I POJEDINAČNO IMENOVATI SVAKI.	Učenik navodi arapsku abecedu pjesmicom (ELIF, BA, TA, TSA...) i razlikuje slova u osnovnome obliku. S pomoću raznolikih materijala izrađuje slova kao didaktiku. Ilustrira i	Učenik djelomično prepoznaje harfove arapske abecede, pojedine može i pravilno izgovoriti.	Učenik povezuje imena s oblicima harfova. Većinu ih pravilno izgovora.	Uz pomoć učitelja učenik kreativno prikazuje harfove u trodimenzijskim oblicima.	Učenik prepoznaje harfove arapske abecede i svaki harf izgovara pravilno i točno.

		boji, slaže slovarice.				

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.1.1.	NA KRAJU 1. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK UOČAVA I PREPOZNAJE ISLAMSKE, A UJEDNO I UNIVERZALNE, MORALNE VRIJEDNOSTI.	Učenik recitira pjesmicu <i>Islam mi je vjera</i> . Nabraja moralne vrijednosti spomenute u njoj (vjera u Boga odgaja i doprinosi smjelosti, ljubavi prema svima, potrebi žrtve, odricanja i rada, nužnosti istinitoga govora i izbjegavanja laži). Prepričava , uz pomoć učitelja i roditelja, usvojena znanja o postojanju Boga te o tome da smo članovi zajednice unutar koje se ponašamo prema pravilima i principima vjere. Usvaja lijepe osobine uz osjećaj ugode jer je pohvaljen zbog toga, jer ga prijatelji bolje prihvaćaju, a roditelji zamjećuju i nagrađuju njegov trud.	Učenik interpretira pjesmicu <i>Islam mi je vjera</i> .	Nabraja moralne vrijednosti koje se spominju u pjesmici (vjera u Boga odgaja i doprinosi smjelosti, ljubavi prema svima, potrebi žrtve, odricanja i rada, nužnosti istinitog govora i izbjegavanja laži).	Prepričava , uz pomoć učitelja i roditelja, usvojena znanja o postojanju Boga te o tome da smo članovi zajednice unutar koje se ponašamo prema pravilima i principima vjere.	Usvaja lijepe osobine (bogobožnost) koje vode moralnoj savršenosti čovjeka te prati praksu zahvalnosti i pokornosti prema Stvoritelju.

C.1.2.	UČENIK PREPOZNAJE I RAZLIKUJE ETIČKE NORME (DOBRO – LOŠE, POŠTENO – NEPOŠTENO, PRIHVATLJIVO – NEPRIHVATLJIVO) KOJE ODREĐUJU NJEGOVO PONAŠANJE U DOMU, ŠKOLI I NA ULICI.	Učenik navodi što je potrebno za dobro ponašanje muslimana u svakodnevnome životu (u kući, u društvu, na ulici). Razlikuje lijepe od loših postupaka. Razvija umijeće ponašanja i odijevanja prema pravilima (provedba discipline u domu, školi, na ulici). Raspravlja o ponašanju u pojedinim situacijama.	Učenik navodi što je potrebno za dobro ponašanje muslimana u svakodnevnome životu.	Razlikuje lijepe od loših postupaka.	Razvija umijeće ponašanja i odijevanja prema pravilima.	Raspravlja o ponašanju u pojedinim situacijama.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.1.1	NA KRAJU 1. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK UOČAVA RAZLIKU IZMEĐU ISLAMSKOGA POZDRAVA I POZDRAVA KOJE ČUJE SVAKODNEVNO.	Učenik izgovara riječi selama. Govori o doživljaju susreta s drugima te o praksi upućivanja selama. Primjerima iz svakodnevnoga života obrazlaže potrebu širenja lijepih želja koje su sadržane u selamu.	Učenik izgovara riječi selama i navodi što je selam.	Učenik upotrebljava islamski pozdrav u svakodnevnome životu.	Učenik otkriva poruke koje selam upućuje drugima i opisuje umijeće ponašanja prema pravilima.	Učenik svojim riječima objašnjava kada se i kome naziva selam dajući primjere iz svakodnevnoga života. Drži se razvijenoga znanja o kulturi ponašanja pri susretu, ulasku u kuću i izlasku iz kuće.

D.1.2.	UČENIK OTKRIVA I ZAKLJUČUJE KAKVE SU DUŽNOSTI MUSLIMANA PREMA OBITELJI, PRIJATELJIMA I DRUGIM LJUDIMA.	Učenika zanima kakav treba biti odnos među ljudima, a osobito među članovima uže obitelji. Primjerima iz svakodnevnoga života ukazuje na potrebu lijepih uzajamnih odnosa među ljudima. Učenik osvješčuje važnost pomaganja i skrbi za slabe i nemoćne (na poticaj učitelja sudjeluje u organizaciji humanitarnih akcija/priredbi/sajmova na kojima bi se prikupljao novac od učeničkih radova.	Učenik navodi da musliman treba živjeti u slozi i ljubavi sa svojom obitelji. Definira i nabraja što spada u dužnosti muslimana prema obitelji, prijateljima, susjedima i svim ljudima.	Učenik uspoređuje norme uzornoga i lošega ponašanja prema drugima a osobito prema starijima. Opisuje svoje odnose unutar obitelji i škole.	Učenik uočava potrebu međusobnoga povjerenja, poštovanja i uvažavanja te odobrava i potvrđuje poštovanje, poslušnost, međusobnu ljubav i povjerenje unutar obitelji kao poželjno ponašanje.	Učenik svojim riječima objašnjava potrebu lijepoga odnosa među ljudima dajući primjere iz svakodnevnoga života. Slijedi i prati razvijenost osjećaja da se ljudi međusobno cijene, uvažavaju, potpomažu i vole uz razumijevanje. To je jedna od islamskih dužnosti koja potiče razvoj empatije i pridonosi angažiranome i odgovornome ponašanju učenika u zajednici.

2. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.2.1	NA KRAJU DRUGE GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK IMENUJE ISLAMSKE I IMANSKE ŠARTE, RAZLIKUJE IH I IZGOVARA NA ARAPSKOME I HRVATSKOME JEZIKU.	Učenik nabraja islamske šarte prema redoslijedu, izgovara kelime i šehadet i njegovo značenje. Povezuje islamske šarte sa životnom praksom. Nabraja imanske šarte prema redoslijedu i navodi ih na arapskome i hrvatskome jeziku.	Učenik prepoznaje islamske i imanske šarte s pomoću didaktičkih materijala.	Učenik nabraja islamske šarte, a imanske uz pomoć učitelja.	Učenik samostalno nabraja prema redoslijedu islamske šarte, imanske na arapskome ili u prijevodu na hrvatski jezik.	Učenik samostalno nabraja prema redoslijedu islamske šarte, jasno izgovara , povezuje ih sa životnom praksom. Navodi imanske šarte na arapskome i hrvatskome jeziku.
A.2.2.	UČENIK UOČAVA VRIJEDNOST ŽIVOTA, RADA I SUSRETA S DRUGIMA ČITAJUĆI AJETE I HADISE KOJI POTIČU NA RAD I ODGOVORAN ŽIVOT. NABRAJA I OPISUJE OBREDE VJERSKOGA ČIŠĆENJA.	Učenik citira kur'anske ajete i hadise koji govore o vrijednosti rada i života te navodi primjere iz svoje okoline povezane s tim. Pokazuje brigu o drugima, brine se o čistoći tijela. Navodi uvjete za namaz.	Učenik uočava prednosti i koristi rada, prepoznaje obrede abdesta, gusula i drugih uvjeta za namaz.	Učenik nabraja koristi rada i čišćenja, prepoznaje obred abdesta i gusula. Nabraja uvjete za namaz.	Učenik nabraja vrijednosti rada i života, nabraja i definira abdest, gusul i druge uvjete za namaz.	Učenik samostalno ili uz pomoć učitelja citira kur'anske ajete o radu i životu, definira i opisuje abdest i uvjete za namaz.

DOMENA B - VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.2.1.	NA KRAJU 2. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK OPISUJE ODREĐENE ISLAMSKE NAVIKE. MOŽE IH SAMOSTALNO PRIMIJENITI U SVAKODNEVNOME ŽIVOTU.	Koristi se odgovarajućim sintagmama za svakodnevne životne situacije: pri započinjanju svakoga posla, način zahvaljivanja Bogu i ljudima, način pokajanja i traženja oprosta, izražavanja sućuti... Povezuje higijenu tijela, odjeće i životnoga prostora s propisima islama.	Učenik prepoznaje određene islamske navike.	Uz poznavanje određenih islamskih navika, učenik pojedine može i opisati.	Uz prepoznavanje i opisivanje određenih islamskih navika učenik uz pomoć učitelja povezuje higijenu tijela, odjeće i životnoga prostora s propisima islama.	Učenik samostalno interpretira određene islamske navike, pojedine i primjenjuje.
B.2.2.	UČENIK REPRODUCIRA KUR'ANSKE SURE I DOVE. POVEZUJE IH SA ŽIVOTNIM SITUACIJAMA U KOJIMA SE UPOTREBLJAVAJU I PRIMJENJUJE PRI OBAVLJANJU NAMAZA.	Čitira posljednje sure iz Kur'ana, ettehijjatu, salavate i dove.	Uz pomoć učitelja učenik reproducira posljednje sure iz Kur'ana.	Uz pomoć učitelja učenik reproducira posljednje sure iz Kur'ana i ettehijjatu, salavate i dove.	Učenik samostalno reproducira posljednje sure iz Kur'ana i ettehijjatu, salavate i dove.	Osim toga što samostalno reproducira zadnje sure iz Kur'ana, ettehijjatu, salavate i dove, učenik to povezuje s praksom i namazom.
VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)						
B.2.3.	UČENIK PREPOZNAJE SVAKO SLOVO ARAPSKE ABECEDU. MOŽE PRAVILNO IZGOVORITI VEĆINU HARFOVA I POJEDINAČNO IMENOVATI SVAKI.	Učenik navodi arapsku abecedu pjesmicom (ELIF, BA, TA, TSA...) i razlikuje slova u osnovnome obliku. S pomoću raznovidnih materijala izrađuje slova kao didaktiku. Ilustrira i boji, slaže slovarice.	Na kraju 2. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pojedine može pravilno izgovoriti i imenovati.	Na kraju 2. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, većinu ih pravilno izgovara i imenuje.	Na kraju 2. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara, imenuje i piše u osnovnome obliku uz poneku pogrešku.	Na kraju 2. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, svaki harf pravilno izgovara, točno imenuje i piše u njegovu osnovnome obliku.

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.2.1.	NA KRAJU 2. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK PREPOZNAJE RAZLIKE IZMEĐU DOBROGA I LOŠEGA PONAŠANJA. UČENIK UZIMA ABDEST SLIJEDEĆI PREPORUKU POSLANIKA PREMA ČIJIM JE RIJEČIMA ABDEST ORUŽJE VJERNIKA (ŠTITI GA OD SVEGA LOŠEGA, A POMAŽE MU U ODRŽAVANJU DUHOVNE ČISTOĆE).	Učenik navodi ajete i hadise koji govore o dobrim i lošim postupcima. Razlikuje lijepe od loših postupaka. Uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha.	Učenik uz pomoć učitelja navodi osobine dobra i zla te redosljed uzimanja abdesta.	Učenik samostalno navodi dobre i loše osobine te redosljed uzimanja abdesta.	Učenik uz pomoć učitelja definira dobro i zlo i uz pomoć učitelja uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha.	Učenik samostalno definira dobro i zlo te samostalno uzima abdest težeći duhovnoj čistoći i zaštiti od grijeha.
C.2.2	UČENIK NA TEMELJU SVOJEGA POZITIVNOG ISKUSTVA TIJEKOM ŽIVOTA OPISUJE VRIJEDNOSTI ŽIVOTA.	Učenik prepoznaje vrijednosti života te navodi ajete i hadise koji opisuju život na ovome svijetu. Navodi primjere iz svakodnevnoga života u kojima život ljudi slični na koju igru.	Učenik uz pomoć učitelja definira život na ovome svijetu.	Učenik samostalno definira život na ovome svijetu.	Učenik uz pomoć učitelja navodi ajete i hadise koji vrednuju život na ovome svijetu.	Učenik samostalno navodi ajete i hadise kojima se vrednuje život na ovome svijetu.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.2.1.	U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK UOČAVA I PREDOČAVA SOCIJALNI SMISAO POSTA U MJESECU RAMAZANU.	Učenik tumači što je post i kategorizira tko je dužan postiti. Objašnjava zašto muslimani poste. Objašnjava važnost organiziranja iftara za siromašne i gladne. Učenik na poticaj roditelja i muallima predlaže organiziranje iftara i pridonosi organizaciji socijalne akcije pripremanja iftara.	Učenik navodi koja je treća islamska obveza i kako je ona povezana s odnosom prema drugim ljudima. Definira što je post i tko je dužan postiti.	Učenik uspoređuje pojmove ramazan, post, iftar, kandilji i objašnjava njihova značenja.	Učenik opisuje i pripovijeda kako postom postajemo solidarni prema gladnima. Udružuje se i sudjeluje u akciji uređenja učionice u čast dočeka mubarek mjeseca ramazana.	Učenik opisuje svoj doživljaj posta. Učenik na poticaj roditelja i muallima predlaže organiziranje zajedničkog a iftara i pozivanja prijatelja; osmišljava ga i sudjeluje u njegovoj organizaciji.
D.2.2.	UČENIK OTKRIVA I ZAKLJUČUJE KAKAV BI TREBAO BITI ODNOS MUSLIMANA I MUSLIMANKE PREMA ŽIVOTU NA OVOME SVIJETU.	Učenik objašnjava kakav bi život muslimana trebao biti. Recitira kur'anski tekst i tekst hadisa o životu na dunjaluku i ahiretu. Počinje napredovati u primjeni kur'anske poruke i poruke Poslanika u svakodnevnome životu.	Učenik uz pomoć roditelja i učitelja pronalazi i čita tekstove o životu na dunjaluku i ahiretu .	Učenik prikazuje u osnovnim crtama čime treba biti ispunjen život na dunjaluku.	Učenik se koristi stečenim znanjima o životu na dunjaluku.	Učenik počinje napredovati u primjeni kur'anske poruke i poruke Poslanika u svakodnevnome životu. Upozorava na potrebu pridržavanja kur'anskih propisa i Sunneta Božjega poslanika.

3. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.3.1	NA KRAJU TREĆE GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK NAVODI I OBJAŠNJAVA TEMELJNA UČENJA VJERE.	Učenik definira islam i ključne islamske pojmove vjerovanja: meleki, knjige, poslanike, Sudnji dan. Nabraja Božje objave i poslanike kojima je upućena objava, navodi osobine Božjih poslanika, veliča uzvišenost Allaha dž. š, pripremajući se i obavljajući sabah namaz, obraća se Allahu dovom, učvršćuje i izražava vjeru izgovaranjem imanskih i islamskih šarta.	Učenik nabraja islamske i imanske šarte s prijevodom.	Učenik nabraja dužnosti, razlikuje imanske od islamskih dužnosti.	Učenik definira i pojašnjava imanske i islamske dužnosti s razumijevanjem.	Učenik definira imanske i islamske dužnosti, pojašnjava njihovu važnost i svaki šart pojedinačno s razumijevanjem.
A.3.2.	UČENIK OTKRIVA LJEPOTU VJERE I DRUŠTVENIH VRIJEDNOSTI USKLAĐENIH S MORALNIM NAČELIMA.	Učenik prepoznaje vrijednosti društva u kojemu živi, identificira sebe kao vjernika: prema imenu, obitelji, porijeklu, odgoju i svojem osobnom odabiru. Pokazuje razumijevanje za druge i drugačije. Opisuje Božja stvorenja i njihovu funkciju. Opisuje način zadobivanja Božje milosti. Uočava vrijednost znanja, ustrajnosti, poštenja i prijateljstva.	Učenik identificira sebe kao vjernika, pokazuje razumijevanje za druge i drugačije, nabraja Božja svojstva uz pomoć učitelja, nabraja načine zadobivanja Božje milosti: skupljanja znanja, ustrajnosti, poštenja, prijateljstva...	Učenik otkriva prednosti vjere, učenja, činjenja dobrih djela, govora istine, pokazuje razumijevanje za druge i drugačije; samostalno nabraja Božja svojstva na hrvatskome jeziku, nabraja ljepote Allahova stvaranja.	Učenik otkriva prednosti vjere, nabraja načine zadobivanja Božjega zadovoljstva i milosti: učenjem, ustrajnošću, prijateljstvom, činjenjem dobrih djela, govorom istine, poštenjem, odricanjem, žrtvom i saburom; nabraja Božja svojstva na hrvatskome i na arapskome uz pomoć učitelja; nabraja i objašnjava ljepote Allahova stvaranja.	Učenik otkriva prednosti vjere, pojašnjava načine zadobivanja Božjega zadovoljstva i milosti: govori o vrijednosti učenja, ustrajnosti, prijateljstvu, činjenju dobrih djela, govoru istine, poštenju, odricanju, žrtvi i saburu; nabraja Božja svojstva na arapskome i hrvatskome jeziku; pokazuje razumijevanje za druge i drugačije; nabraja i objašnjava ljepote

						Allahova stvaranja.
A.3.3.	UČENIK SAZNAJE POČETCIMA STVARANJA SVIJETA, PRVIH LJUDI NA ZEMLJI TE IDENTIFICIRA KA'BU KAO PRVI HRAM NA ZEMLJI. OTKRIVA I PRONALAZI NAJLJEPŠI UZOR U ŽIVOTU MUHAMMEDA, A. S.	Učenik navodi osnovne podatke o početku stvaranja svijeta, Ademu, a. s., i Havi te Ibrahimu, a. s., i njegovoj gradnji Kabe. Upoznaje se s najvažnijim biografskim podacima Muhammeda, a.s., i iskušenjima koja je prolazio. Uspoređuje naučeno s primjerima iz svakodnevnoga života.	Učenik navodi i prepoznaje neke činjenice iz povijesti islama uz pomoć učitelja.	Učenik navodi i prepoznaje činjenice iz povijesti islama.	Učenik samostalno nabroja i opisuje činjenice iz povijesti islama; navodi datume i redosljed događanja.	Učenik samostalno navodi, opisuje i analizira činjenice iz povijesti islama; navodi datume i redosljed događaja; govori o Muhammedu, a. s., kao najboljemu uzoru u životu muslimana.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.3.1.	NA KRAJU 3. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK PREPRIČAVA POUČNE DOGAĐAJE IZ ŽIVOTA MUHAMMEDA, A. S., USPOREĐUJE IH SA SVAKODNEVNIM ŽIVOTNIM SITUACIJAMA I IZDVAJA POUKU ZA OSOBNI ŽIVOT.	Učenik imenuje određene povijesne losobe, navodi epizode njihovih životnih sudbina i izdvaja pouku za osobni život. Upoznaje se s osobinama Božjih poslanika i primjenjuje ih u osobnoj životnoj praksi.	Prema uzoru na Božje poslanike i njihove osobine uz pomoć učitelja učenik iz svojega života navodi primjere za povjerenje, poštenje, govor istine, točnost u povjerenim zadacima, načine izbjegavanja ružnoga ponašanja (grijeha), situacije u kojima je pokazao oštromnost.	Osim davanja životnih primjera za navedene osobine učenik osobine Božjih poslanika navodi i na hrvatskome jeziku.	Osobine Božjih poslanika učenik nabroja u arapskome izvorniku te hrvatskome prijevodu, prepoznaje ih u svakodnevnome životu i izdvaja pouku.	Prepričavanjem određenih poučnih događaja iz života Muhammeda, a. s., i određenih islamskih velikana, učenik upotrebljava usporedbe i izdvaja pouku.

B.3.2.	UČENIK INTERPRETIRA ODREĐENE KUR'ANSKE SURE I DOVE. POVEZUJE IH SA ŽIVOTNIM SITUACIJAMA U KOJIMA SE UPOTREBLJAVAJU I PRIMJENJUJE IH PRI OBAVLJANJU NAMAŽA. ZA POJEDINE NAVODI POVODE I OKOLNOSTI OBJAVLJIVANJA TE IH POVEZUJE S DOGAĐAJIMA IZ SUVREMENOGA ŽIVOTA.	Učenik interpretira sure i Et-Tehijjatu, salavate i dove.	Učenik interpretira sure Ihlas i Asr.	Uz pomoć učitelja učenik interpretira sljedeće sure: Ihlas, Fil, Asr, Ettehijjatu, salavate i dove.	Učenik samostalno interpretira sljedeće sure: Ihlas, Fil, Asr, Ettehijjatu, salavate i dove.	Osim toga što učenik samostalno interpretira sve navedene sadržaje, objašnjava povode i okolnosti objavljivanja pojedinih sadržaja.
VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)						
B.3.3	UČENIK OPISUJE SVAKO SLOVO ARAPSKÉ ABECÉDE. SUVERENO PIŠE ARAPSKA SLOVA, DIJELI IH U SKUPINE PREMA OBLICIMA, PRAVOPISNIM I SEMANTIČKIM SKUPINAMA: KRATKI VOKALI, DUGI VOKALI, SKUPINA EDRO, KRUPNI HARFOVI. IZRAŽAVA KREATIVNOST IZRAĐUJUĆI HARFOVE I GRUPE HARFOVA OD RAZLIČITIH MATERIJALA. POKAZUJE IH U DIGITALNOME OBLIKU IGRICAMA I PREZENTACIJAMA. U ZADNJOJ GODINI OVOGA ODGOJNO-OBRAZOVNOG	Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Može napisati svaki harf i otpjevatipjesmicom izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge skupina harfova: dugi, vokali, skupina edro, krupni harfovi. Na kraju ovoga odgojno-obrazovnog razdoblja (5. godina učenja) pokazuje cjelokupan sadržaj sufare. Krajem 5. godine učenja promoviranje novih učaća Kur'ana.	Na kraju 3. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, može ih pravilno izgovoriti i imenovati, a pojedine opisati i napisati.	Na kraju 3. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara i imenuje. Većinu može svojim riječima opisati i uz pomoć učitelja napisati.	Na kraju 3. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara i imenuje. Samostalno ih opisuje svojim riječima uz poneku pogrešku. Samostalno ih piše.	Na kraju 3. godine učenik prepoznaje harfove arapske abecede, pravilno ih izgovara, imenuje i piše. Precizno ih i točno opisuje svojim riječima.

	RAZDOBLJA UVJEŽBAVA SADRŽAJ SUFARE.					

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.3.1.	NA KRAJU 3. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK OTKRIVA RAZLOGE ZABRANE ALKOHOLA RADI OSTVARENJA LJEPŠEGA NAČINA ŽIVOTA.	Učenik prepričava priču Sumejja i pronalazi vezu između ovisnosti o alkoholu i ubojstva uzroka nesreće.	Učenik uz pomoć učitelja prepričava priču Sumejja.	Učenik samostalno prepričava priču Sumejja.	Učenik samostalno prepričava priču Sumejja i uz pomoć učitelja povezuje ovisnost o alkoholu i ubojstvo.	Učenik samostalno prepričava priču Sumejja i samostalno povezuje podložnost ovisnosti o alkoholu i grijeh ubojstva.
C.3.2	KORISTEĆI SE UDŽBENIKOM I DRUGOM DOSTUPNOM LITERATUROM KOJA GOVORI O ŽIVOTU BOŽJEG POSLANIKA, ASHABA ILI DRUGIH DOBRIH LJUDI, UČENIK OPISUJE DUŽNOSTI PREMA RODITELJIMA, RODBINI, PRIJATELJIMA, SUSJEDIMA I OSTALIM LJUDIMA TE UOČAVA ISLAMSKO, A UJEDNO I UNIVERZALNE MORALNE VRIJEDNOSTI.	Temeljem pripovijetki o životu Božjega poslanika i dobrih ljudi te zanimljivih i poučnih suvremenih pripovijetki učenik uočava i prepoznaje islamske, a ujedno i univerzalne moralne vrijednosti poput poštenja, iskrenosti, pravednosti, velikodušnosti, jednakosti svih ljudi bez obzira na rasnu i etničku pripadnost. Navodeći svojstva Božjih poslanika, opisuje što je poštenje, iskrenost, povjerenje te kako u	Učenik navodi postupke dječaka Hamze iz istoimene priče. Učenik uz pomoć učitelja navodi svojstva Božjih poslanika na hrvatskome i povezuje ih sa svojim postupcima prema drugima.	Učenik samostalno objašnjava svojstva Božjih poslanika i nabraja dužnosti prema ostalima.	Učenik uz pomoć učitelja navodi svojstva Božjih poslanika na arapskome i hrvatskome, a uz pomoć učitelja prepričava djetinjstvo i mladost Muhammeda, a. s.	Učenik samostalno navodi svojstva Božjih poslanika na arapskome i hrvatskome i objašnjava dužnosti prema ostalima i samostalno prepričava djetinjstvo i mladost Muhammeda, a. s.

		Božjim poslanicima možemo imati najljepše uzore.				

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.3.1.	U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK ISTIČE I PODUPIRE POTREBU POZDRAVLJANJA SELAMOM – POZDRAVOM MIRA.	Učenik interpretira riječi selama i objašnjava što je selam. Surađuje s ljudima koji ga okružuju (prijatelji, učitelji, roditelji i dr.) i brine se o provedbi discipline, međusobne pozdravljanju, pozdravljanju zaposlenika škole i sl.	Učenik implementira islamski pozdrav u svakodnevni život. Objašnjava što je selam.	Učenik navodi kome se naziva selam, na kojim mjestima i u kojim prilikama.	Učenik se preispituje o propisu nazivanja selama. Nastoji istražiti sličnost selama s pozdravom ljudi koje srećemo. Takvim odgojem učenik od najranije dobi biva svjestan vjerske, etničke i kulturne raznolikosti sredine u kojoj živi, ali i posebnosti svojega vjerskog identiteta, istovremeno se učeći toleranciji i uvažavanju drukčijih stavova.	Učenik svojim riječima objašnjava kako pozdrav mira ima dubok smisao i važnost. Drži se razvijenoga znanja o kulturi ponašanja pri susretu, ulasku u kuću i izlasku iz kuće. Pokazuje kako susret dviju osoba, upotpunjen selamom, unaprijed skreće pozornost na to da njihov susret treba proteći u miru, daleko od svađe, vrijeđanja ili težih posljedica. Učenik postaje svjestan da i druge religije s islamom dijele slične stavove i moralne vrijednosti koje su važni temelji za budući dijalog.

D.3.2.	UČENIK PRIKAZUJE KAKAV BI TREBAO BITI ODNOS MUSLIMANA I MUSLIMANKE PREMA RADU I LJUDIMA KOJE TEK UPOZNAJE.	Učenik prepričava kakav je bio odnos Poslanika prema stanovnicima Medine nakon Hidžre. Navodeći primjere iz Poslanikova života, objašnjava kako su svi ljudi pred Bogom jednaki te da se razlikuju jedino bogobojažnošću. Oprimjeruje postupke ensarija prema muhadžirima.	Učenik navodi tekstove koji upućuju na to da je Poslanik bio sasvim običan čovjek koji je često isticao kako je svaki pošten rad častan.	Učenik proučava ponašanje ensarija prema muhadžirima.	Učenik uspoređuje i pronalazi vezu između ponašanje ensarija iz vremena Božjega poslanika i današnjih <i>ensarija</i>.	Učenik svojim riječima govori o nužnosti ljubavi, poštovanja, solidarnosti i pomaganja ljudima u nevolji. Oponaša i slijedi praksu poslanika Muhammeda, a. s., koja se odnosi na ljubav prema radu i ljudima.

4. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.4.1	NA KRAJU ČETVIRTE GODINE UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUČI U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK POTVRĐUJE VJERU U JEDNOGA BOGA VJEROVANJEM U NJEGOVA SVOJSTVA I PRAKTIČIRANJEM NAMAZA. DEFINIRA POST, ZEKAT I HADŽ I POJAŠNJAVA PROPISE O NJIMA.	Učenik opisuje Boga temeljem Njegovih svojstava i govori o ljepoti Allahova stvaranja. Definira vjeru kao ljubav prema Bogu, Poslaniku i drugim ljudima, navodi primjere i iskustva prvih muslimana. Nabraja uvjete za namaz, opisuje pet dnevnih namaza. Razvija svijest o Bogu, opisuje doživljaj Boga, promišlja o važnosti, smislu i dobrobiti vjerovanja u svakodnevnome životu.	Učenik navodi islamske dužnosti i neke propise povezane sa svakim islamskim šartom, pokazuje spremnost da u ime Boga pomaže drugima, nabraja neka Božja svojstva.	Učenik navodi islamske dužnosti, definira ih, navodi neke propise povezane sa svakim islamskim šartom, pokazuje spremnost za odricanje u ime Boga i s ljubavlju govori o Bogu, Poslaniku i drugim dužnostima.	Učenik navodi islamske dužnosti, definira ih, navodi propise povezane sa svakim islamskim šartom; izgovara Allahova svojstva na hrvatskome jeziku i razumije ih.	Učenik se iz ljubavi prema Bogu i vjerom u Njega (svojstvima) samostalno priprema i izvršava dužnosti (npr. namaz, post...); definira zekat i hadž; navodi Allahova svojstva na arapskome i hrvatskome jeziku; opisuje Allahova svojstva.
A.4.2.	UČENIK OTKRIVA VAŽNOST OBVEZE PREMA SEBI I DRUGIMA.	Učenik nabraja dužnosti prema sebi i drugima na temelju ajeta i hadisa. Pokazuje zahvalnost Bogu, Stvoritelju svih ljepota, učenjem novih poglavlja iz Kur'ana.	Uz pomoć učitelja učenik nabraja dužnosti prema sebi, susjedima, rodbini i prijateljima, zajednici, društvu i domovini .	Uz pomoć učitelja učenik nabraja dužnosti prema sebi, susjedima, rodbini i prijateljima, zajednici, društvu i domovini i navodi primjere iz svojega života.	Učenik samostalno nabraja određene dužnosti, argumentira ajetima i hadisima uz pomoć učitelja, govori o ljepoti stvaranja.	Učenik samostalno nabraja određene dužnosti, samostalno argumentira ajetima i hadisima; navodi primjere iz života; govori o ljepoti Allahova stvaranja i Muhammedu, a. s., kao najboljemu uzoru u životu muslimana.

A.4.3.	UČENIK SE UPOZNAJE S DOGAĐAJIMA IZ RANE POVIJESTI ISLAMA KOJI SU ODREDILI TIJK RAZVOJA ISLAMA I PRVE MUSLIMANSKE ZAJEDNICE. ISKUSTVO OBIJEŽAVANJA ISLAMSKIH BLAGDANA I MUBAREK NOĆI U UŽOJ I ŠIROJ ZAJEDNICI POVEZUJE SA SADRŽAJIMA BLAGDANA.	Učenik prikazuje Bedr kao važan događaj u povijesti islama povezujući njegov ishod sa snagom vjere. Prepričava i analizira ishode Uhuda, Hendeka i povratka u Mekku povezujući ih s vrijednostima opraštanja, tolerancije, mira i suživota. Upoznaje se s islamskim blagdanima i mubarek noćima.	Učenik navodi najvažnije događaje iz povijesti islama uz pomoć učitelja. Identificira islamske blagdane i mubarek noći tijekom godine.	Učenik nabraja tijek najvažnijih događaja u povijesti islama uz pomoć učitelja i navodi neke od primjera. Učenik nabraja islamske blagdane i mubarek noći tijekom godine.	Učenik samostalno nabraja najvažnije događaje u povijesti islama, analizirajući njihov ishod i povezujući ih s uspjehom u životu. Učenik predstavlja simboliku islamskih blagdana i mubarek noći.	Učenik samostalno nabraja i objašnjava najvažnije događaje u povijesti islama, analizirajući njihov ishod i povezujući ih s uspjehom u životu povezujući ključna imena tih događaja s elementima uspjeha u današnjemu vremenu. Učenik predstavlja i objašnjava simboliku, smisao i ulogu islamskih blagdana i mubarek noći.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.4.1.	NA KRAJU 4. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK POKAZUJE SVE DNEVNE NAMAZE. SADRŽAJ ISLAMSKIH ŠARTA USVOJENIH U RANIJIM GODINAMA UČENJA I POUČAVANJA, PROŠIRUJE POUČNIM PRIČAMA IZ SVAKODNEVNOGA ŽIVOTA.	Osim nabiranja, opisivanja, uspoređivanja i obrazlaganja utjecaja dnevnih namaza na život čovjeka (sabah, podne, ikindija, akšam, jacija), učenik vodi dnevnik obavljanja namaza i razgovara s vršnjacima o načinima obavljanja molitve. Prepričava poučne priče o namazu, postu, zekatu, hadžu.	Učenik nabiranja i opisuje dnevne namaze. Klanja se uz pomoć učitelja, imama ili roditelja. Prepričava poučne priče i uočava pouku.	Uz pomoć učitelja učenik pokazuje praktično obavljanje dnevnih namaza. Vodi tjedni dnevnik o obavljenim namazima.	Uz samostalno obavljanje dnevnih namaza učenik na temelju osobnoga iskustva druženjem s prijateljima uspoređuje način izražavanja molitve muslimana s načinom izražavanja molitve drugih ljudi.	Osim toga što učenik samostalno obavlja dnevne namaze, obrazlaže utjecaj i koristi dnevnih namaza na život čovjeka. Prepričavanjem poučnih priča o namazu, postu, zekatu i hadžu uočava kako prakticiranje tih islamskih šarta doprinosi boljoj kvaliteti života.

B.4.2.	UČENIK INTERPRETIRA ODREĐENE KUR'ANSKE SURE I DOVE. POVEZUJE IH SA ŽIVOTNIM SITUACIJAMA U KOJIMA SE UPOTREBLJAVAJU I PRIMJENJUJE IH PRI OBAVLJANJU NAMAZA. ZA POJEDINE NAVODI POVODE I OKOLNOSTI OBJAVLJIVANJA TE IH POVEZUJE S DOGAĐAJIMA IZ SUVREMENOGA ŽIVOTA.	Učenik interpretira sure, Ajetul kursijju, Kunut dovu sa značenjem na hrvatskome jeziku.	Učenik interpretira sure Kadr i Kewser.	Učenik interpretira sure Kadr, Kewser i Ajetul kursijju.	Učenik samostalno interpretira Kadr, Kewser, Ajetul kursijju i Kunut dovu.	Osim toga što učenik samostalno interpretira sve navedene sadržaje, u arapskome izvorniku i hrvatskome prijevodu, objašnjava povode i okolnosti objavljivanja pojedinih sadržaja.
VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)						
B.4.3.	UČENIK OPISUJE SVAKO SLOVO ARAPSKHE ABECEDHE. SUVERENO PIŠE ARAPSKA SLOVA, DIJELI IH PREMA OBLICIMA, PRAVOPISNIM I SEMANTIČKIM SKUPINAMA: KRATKI VOKALI, DUGI VOKALI, GRUPA EDRO, KRUPNI HARFOVI. IZRAŽAVA KREATIVNOST IZRAĐUJUĆI HARFOVE I SKUPINE HARFOVA OD RAZLIČITIH MATERIJALA. PREDSTAVLJA IH U DIGITALNOME OBLIKU IGRICAMA I PREZENTACIJAMA. UVJEŽBAVA SADRŽAJ SUFARE.	Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Može napisati svaki harf i otpjevati pjesmicom izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge skupine harfova: dugi, vokali, skupina edro, krupni harfovi. Pokazuje cjelokupan sadržaj sufare. Krajem godine promoviranje novih učaća Kur'ana.	Na kraju 4. godine učenik piše sve harfove arapske abecede. Uz pomoć učitelja pojedine harfove grupira prema kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz skupine edro. Uz pomoć učitelja kreativno od različitih materijala izrađuje harfove prema skupinama.	Na kraju 4. godine učenik piše sve harfove arapske abecede. Uz pomoć učitelja većinu harfova dijeli u skupine prema kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz skupine edro. Uz pomoć učitelja kreativno od različitih materijala izrađuje harfove prema skupinama.	Na kraju 4. godine učenik piše sve harfove arapske abecede. Većinu harfova samostalno dijeli u skupine prema kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima te onima iz skupine edro. Samostalno izražava osobnu kreativnost izrađujući skupine harfova od različitih materijala.	Na kraju 4. godine učenik piše sve harfove arapske abecede. Samostalno ih dijeli u skupine prema kratkim i dugim vokalima, krupnim harfovima i onima iz skupine edro. Samostalno izražava osobnu kreativnost izrađujući skupine harfova od različitih materijala.

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.4.1.	NA KRAJU 4. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI MORAL UČENIK OBJAŠNJAVA MORALNE DIMENZIJE POSTA U MJESECU RAMAZANU I NAVODI RADNJE KOJE KVARE NAMAZ, A NARUŠAVAJU LIJEPE LJUDSKE POSTUPKE.	Učenik definira što znači postiti i navodi tko je dužan postiti. Opisuje doživljaj posta i iščekivanja paljenja kandilja. Primjerima iz svakodnevnoga života objašnjava potrebu pridržavanja posta kao jednoga od načina za dobivanje energije koja nas štiti od moralnoga posrnuća. Navodi radnje koje kvare namaz, a narušavaju lijepe ljudske postupke.	Učenik navodi primjere iz Kur'ana i hadisa kojim se potiče na post radi osnaživanja vjere i ljubavi prema Allahu, dž. š.	Učenik uočava i uz pomoć učitelja objašnjava koje su sve koristi posta.	Učenik opisuje doživljaj posta i iščekivanja paljenja kandilja.	Učenik svojim riječima objašnjava kako post doprinosi razvijanju moralnih vrлина u čovjeka.
C.4.2.	OPISUJUĆI MEĐULJUDSKE ODNOSI U UŽOJ I ŠIROJ RODBINI, UOČAVA POSTUPKE POMAGANJA I SUOSJEĆANJA S RODBINOM U RAZLIČITIM ŽIVOTNIM SITUACIJAMA. OBRAZLAŽE BOŽJE NAREDBE I ZABRANE KOJE REGULIRAJU PRAVILNO POSTUPANJE U DRUŠTVU.	Učenik preporučava kakav je bio odnos Muhammeda, a. s., prema djeci i kakvi su bili njegovi moralni postupci prema mlađima. Nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane kojima se regulira naređivanje dobra i odvrćanje od zla. Imenuje svoju rodbinu i prijatelje te nabraja dužnosti prema njima kako bi im bio od pomoći i iskazao poštovanje.	Učenik preporučava odnos Muhammeda, a. s., prema djeci i kakvi su bili njegovi moralni postupci prema mlađima.	Učenik samostalno nabraja Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra, a sprečavanja zla.	Učenik samostalno nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra, a sprečavanja zla. Učenik imenuje svoju rodbinu i prijatelje	Učenik samostalno nabraja i razvrstava Božje naredbe i zabrane na putu promicanja dobra, a sprečavanja zla. Učenik nabraja dužnosti prema rodbini i prijateljima.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.4.1.	U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK OBRAZLAŽE I SAŽIMA SMISAO I ZNAČAJ ZEKATA KAO NAČINA PRAVEDNE RASPODJELE IMETKA I PRAVA SIROMAŠNIH U IMETKU BOGATIH.	Učenik predstavlja koja je četvrta islamska obveza i kako je ona povezana s odnosom prema drugim ljudima. Uočava socijalne i etičke ciljeve zekata i izražava spremnost za njegovu primjenu u životu.	Učenik tumači što je zekat i tko ga je dužan davati. Razvrstava kategorije primatelja zekata. Interpretira kur'anski tekst i hadis o zekatu.	Učenik uspoređuje pojmove zekat, nisab, imućni, siromašni, posjed, islamske ustanove i objašnjava njihova značenja.	Učenik opisuje i pripovijeda kako zekatom doprinosimo iskorjenjivanju siromaštva.	Učenik prikazuje u osnovnim crtama socijalne i etičke ciljeve zekata i izražava spremnost za njegovu primjenu u životu.
D.4.2.	UČENIK GRADI I RAZVIJA ISLAMSKI ODNOS PREMA RODBINI, SUSJEDIMA, PRIJATELJIMA I ŠIROJ DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI.	Učenik zaključuje da je čovjek društveno biće (nikad nije sam – rađa se po Allahovoj volji; u društvu ljudi odrasta, uči, radi i stječe iskustva). Oprimjeruje kako se iz bogatstva društvenih veza razvija prijateljstvo te objašnjava kako sve velike stvari započinju u krugu obitelji. Brine se o potrebama obitelji, rodbine i prijatelja. Usklađuje svoj odnos prema obitelji, susjedima i prijateljima s islamskim propisima.	Učenik navodi tko sve čini obitelj i objašnjava kako se prema njoj ponašamo. Prilagođava svoju humanost principima islama.	Učenik uočava elemente koji doprinose zbližavanju članova obitelji, susjeda i prijatelja i predlaže planove za očuvanje i jačanje razvijenoga novog prijateljstva.	Učenik razvija islamske kvalitete odnosa prema učenicima u razredu koji su pripadnici druge konfesije. Poboljšava svoj odnos prema susjedima pozdravljajući ih, pomažući im i posjećujući ih.	Učenik potiče na razmišljanje da je čovjek najsavršenije Allahovo, dž. š., stvorenje, uspoređujući ga s drugim stvorenjima. Svojim riječima objašnjava značenje ljubavi i iskrenosti u jačanju rodbinskih veza i prijateljstva. Brani i upotrebljava princip međukulturalnosti u odnosu s pripadnicima druge konfesije. Usavršava svoj odnos prema članovima uže i šire obitelji, prema susjedima i prijateljima.

5. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.5.1	NA KRAJU PETE GODINE UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK OPISUJE ZNAKOVE VJEROVANJA I POVEZUJE SADRŽAJE S ISKUSTVOM VJERE. DEFINIRA, OPISUJE I INTERPRETIRA NAČIN OBAVLJANJA NAMAZA.	Učenik analizira kelime i šehadet. Definira, opisuje i interpretira pripremu i način obavljanja namaza: pet dnevnih, džuma, džezaza, bajram i teravih namaz. Nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu kao mogućnost ispravljanja pogreške u namazu. Uočava vrijednosti posta, zekata, sadekatul fitra i hadža. Stvara sliku u vezi s islamskim dužnostima.	Učenik identificira dužnosti i vlada osnovnim pojmovima povezanim s šehadet, namaz, post, zekat i hadž. Priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza. Definira post i hadž.	Učenik nabraja i objašnjava dužnosti; uz pomoć učitelja citira kur'anske ajete i hadise povezane s dužnostima; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz, vadžib i sunnet namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.	Učenik interpretira arapske tekstove s prijevodom i povezuje ih s određenim dužnostima; nabraja i objašnjava islamske dužnosti; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; uz pomoć učitelja objašnjava način klanjanja džume, džezaze i bajram namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz i vadžib namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.	Učenik vlada sadržajima imanskih šarta; citira arapske tekstove s prijevodom i povezuje ih s određenim dužnostima (namaz); nabraja i objašnjava islamske dužnosti; priprema se za namaz i opisuje način obavljanja pet dnevnih namaza; objašnjava način klanjanja džume, džezaze, bajrama i teravih namaza; nabraja radnje koje kvare namaz i opisuje sehvi sedždu; nabraja farz i vadžib namaze; nabraja imanske šarte i prijevod.
A.5.2.	UČENIK UOČAVA UTJECAJ ISLAMSKIH NAČELA I OBIČAJA NA NAČIN ŽIVOTA, ODNOSA U DRUŠTVU, OPĆENITO NA KULTURU I VRIJEDNOSTI JEDNOGA DRUŠTVA.	Učenik uči euzu i bismillu prije svakoga hajr posla, nabraja vrijednosti pristojnoga i lijepoga odijevanja pri klanjanju, izlaska na ulicu i u drugim prilikama. Uočava smisao islamskih propisa povezanih s higijenom tijela, odjećom i životnim prostorom.	Učenik imenuje islamske obrede, opisuje način obavljanja i navodi hadise kao argumente.	Učenik nabraja islamske obrede, opisuje način obavljanja, navodi argumente i raspravlja o svakodnevnom obredima koji mienjaju životne navike.	Učenik nabraja islamske obrede, opisuje način obavljanja, navodi argumente, raspravlja i uočava promjene koje nastaju svakodnevnom rutinom pripreme i izvršavanja obreda (npr. uzimanja abdesta, brige o vremenu, odnosno vaktu namaza, lijepim islamskim odijevanjem, običajima pri jelu, piću, spavanju i dr.).	Učenik analizira utjecaj islamskih obreda na način života svakoga muslimana, navodi argumente iz života i prakse Muhammeda, a. s., i iz svakodnevne životne prakse, uočava promjene u društvenome i kulturnome životu muslimana.

A.5.3.	UČENIK UOČAVA POVEZANOST KLJUČNIH ISLAMSKIH BLAGDANA S PROPISIMA I TEMELJIMA VJERE.	Blagdan Kurban-bajram učenik povezuje s institucijom kurbana i hadža.	Učenik imenuje Kurban-bajram i hadž u nekoliko rečenica.	Učenik opisuje Kurban-bajram i hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao i svrhu uz pomoć učitelja.	Učenik samostalno opisuje i objašnjava Kurban-bajram i hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao i svrhu.	Učenik samostalno opisuje i objašnjava Kurban-bajram i hadž povezujući ih i navodeći njihovu ulogu, smisao, svrhu i simboliku.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.5.1.	NA KRAJU 5. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK NOVOSTEČENO ZNANJE IZ AHLAKA I IBADETA POVEZUJE S PRIMJERIMA IZ ŽIVOTA. OBLIKUJE POZITIVNE STAVOVE PREMA LIJEPIM NAVIKAMA. MOŽE PREPOZNATI LOŠE NAVIKE KAO I DJELA KOJA UMANJUJU DRUGA DOBRA DJELA ILI KVARE IBADETE. OBJAŠNJAVA SMISAO DŽEMATA I RAZVIJA NAVIKU OBAVLJANJA NAMAZA U DŽEMATU.	Navodi konkretne primjere za pozitivne i negativne primjere iz života. Daje konkretne primjere za naredbe i zabrane. Susreće se s nazivom džemat u teoriji i praksi.	Učenik navodi primjere za sljedeće pojmove: farz, sunnet, halal, haram, mekruh. Vodi dnevnik (tjedni ili mjesečni) svojih djela svrstavajući ih u odgovarajuću kategoriju.	Učenik definira sljedeće pojmove: farz, sunnet, halal, haram, mekruh. Oprimjeruje ih događajima iz svakodnevnoga života. Vodi dnevnik (tjedni ili mjesečni) svojih djela svrstavajući ih u odgovarajuću kategoriju.	Učenik novostečena znanja iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života navodeći iskustvene događaje. Prepoznaje loše navike i ponašanja među vršnjacima, nudi prijedloge rješavanja nepoželjnoga ponašanja uz vođenje učitelja. Vodi dnevnik dobrih i loših djela.	Učenik novostečena znanja iz ahlaka i ibadeta povezuje s primjerima iz života navodeći iskustvene događaje. Vodi dnevnik dobrih i loših djela. Bilježi prijedloge za povećavanje dobrih i smanjivanje loših djela sukladno islamskomu imperativu POZIVANJA NA DOBRO, A ODVRAĆANJA OD ZLA. Razmjenjuje iskustvo s vršnjacima. Vodi dnevnik obavljenih namaza u džematu.

B.5.2.	UČENIK INTERPRETIRA ODREĐENE KUR'ANSKE SURE, DOVE I SADRŽAJE POVEZANE S NAMAZIMA. POVEZUJE IH SA ŽIVOTNIM SITUACIJAMA U KOJIMA SE UPOTREBLJAVAJU I PRIMJENJUJE IH PRI OBAVLJANJU NAMAZA.	Učenik interpretira namaske nijete, ezan, ikamet, sure, zikir poslije namaza.	Učenik interpretira na arapskome jeziku nijete dnevnih namaza, ikamet, sure, ettehijjatu, salavate, dove.	Učenik interpretira na arapskome jeziku: nijete dnevnih namaza, ezan i ikamet, sure, ettehijjatu, salavate, dove, zikir poslije namaza.	Učenik interpretira na arapskome jeziku nijete dnevnih i posebnih namaza, ezan i ikamet, sure, ettehijjatu, salavate, dove, zikir poslije namaza. Uz pomoć učitelja pojedine sadržaje reproducira i na hrvatskome jeziku.	Učenik interpretira na arapskome jeziku namaske nijete svih spomenutih namaza, ezan, ikamet, sure, ettehijjatu, salavate, dove, zikir poslije namaza, dženaze dovu sa značenjem na hrvatskome jeziku.
VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)						
B.5.3.	UČENIK OPISUJE SVAKO SLOVO ARAPSKÉ ABECÉDE. SUVERENO PIŠE ARAPSKA SLOVA, DIJELI IH U SKUPINE IH PREMA OBLICIMA, PRAVOPISNIM I SEMANTIČKIM SKUPINAMA: KRATKI VOKALI, DUGI VOKALI, SKUPINA EDRO, KRUPNI HARFOVI. IZRAŽAVA KREATIVNOST IZRAĐUJUĆI HARFOVE I GRUPE HARFOVA OD RAZLIČITIH MATERIJALA. PREDSTAVLJA IH U DIGITALNOM OBLIKU IGRICAMA I PREZENTACIJAMA.	Učenik pojedinačno opisuje svako slovo arapske abecede. Može napisati svaki harf i otpjevati pjesmicom izgovarajući ih s kratkim vokalima (E-I-U, BE-BI-BU, TE-TI-TU, TSE-TSI-TSU...). Razlikuje i druge skupine harfova: dugi, vokali, skupina edro, krupni harfovi.	Na kraju 5. godine učenja učenik čita sadržaj sufare uz pomoć učitelja.	Na kraju 5. godine učenja učenik samostalno čita sadržaj sufare.	Na kraju 5. godine učenja učenik samostalno, tečno i brzo čita sadržaj sufare.	Na kraju 5. godine učenja učenik čita sadržaj sufare potpuno točno i samostalno. Povezuje sintagme i počinje učiti u Kur'anu.

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.5.1.	NA KRAJU 5. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI MORAL UČENIK UOČAVA I RAZLIKUJE POZITIVNA I NEGATIVNA PONAŠANJA U LJUDI I OBRAZLAŽE SMISAO KURBANA KAO OBLIKA POMAGANJA SIROMAŠNIMA I SPREMNOST UDJELJIVANJA NAJDRAŽEGA ŠTO POSJEDUJEMO.	Učenik definira ahlak. Navodi pozitivna svojstva koja ljudi mogu izgraditi i usavršiti te negativna koja bi trebalo izbjegavati. Nastoji osvijestiti važnost odgovornoga ponašanja prema sebi i drugima, potrebu njegovanja prijateljstva i iskrenosti u međuljudskim odnosima, suzdržavanje od ogovaranja, laži, svađe, ružnih riječi te svih oblika međuvršnjačkoga nasilja.	Učenik uz pomoć učitelja definira ahlak i objašnjava osnovne razlike između Ramazanskoga i Kurban bajrama.	Učenik samostalno definira ahlak i objašnjava osnovne razlike između Ramazanskog i Kurban bajrama.	Učenik uz pomoć učitelja navodi pozitivna svojstva ljudi koja mogu izgraditi i poboljšati te negativna koja bi trebalo izbjegavati. Učenik navodi osobe kojima se daruje kurbansko meso.	Učenik samostalno navodi pozitivna svojstva ljudi koja mogu sagraditi i poboljšati, a navodi i negativna koja bi trebali izbjegavati. Opisuje način klanja kurbana i navodi osobe kojima se daruje kurbansko meso.
C.5.2.	UČENIK OBJAŠNJAVA KAKAV JE I KOLIKI UTJECAJ POJEDINIH ISLAMSKIH PROPISA NA ODGOJ ČOVJeka I OBLIKOVANJE MORALNE LIČNOSTI KOJA ĆE ČINITI DOBRO, A IZBJEGAVATI LOŠE.	Učenik navodi koristi posta za očuvanje ljudskoga zdravlja i poboljšanja osjećaja prema gladnima. Definira sadekatul fitr i zekat i njihovu ulogu u pomaganju siromašnima i unesrećenima. Svojim riječima objašnjava obveze hadžije i značaj hadža i zekata u kontekstu izgradnje	Učenik navodi koristi posta za očuvanje ljudskoga zdravlja i poboljšanja osjećaja prema gladnima.	Definira sadekatul fitr i zekat i njihovu ulogu u pomaganju siromašnima i unesrećenima.	Nabraja osobe kojima se mora dati zekat, a kojima ne smijemo dati kako bi pomogli onima koji su u nevolji.	Svojim riječima objašnjava obveze hadžije i važnosti hadža i zekata u kontekstu izgradnje plemenitih svojstava: odricanja, pomoći, učenja strpljivosti..

		plemenitih svojstava: odricanja, pomoći, učenja strpljivosti.				

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.5.1.	U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK UOČAVA I PREPOZNAJE UTJECAJE IMANSKIH ŠARTOVA (OSOBITO TREĆEGA I ČETVRTOGA) NA ŽIVOT POJEDINCA I NJEGOV ODNOS PREMA DRUŠTVU.	Učenik objašnjava način prenošenja Objave i očuvanja sunneta. Pokazuje zanimanje za ranije objave i poslanike koje islam priznaje. Osvješčuje univerzalnost islamske objave i njegovu tolerantnost prema drugim religijskim tradicijama. Primjenjuje naučeno pri susretu s drugima.	Učenik interpretira imanske šarte. Navodi pojmove sifati, meleki, kitabi, pejgamberi, Sudnji dan kada i kader, sunnet, mu'džiza i sl. te ih tumači .	Učenik citira kur'anske ajete koji se odnose na Allahova svojstva, meleke, džine, šejtane, kitabe, poslanike, Sudnji dan i kada i kader. Pronalazi dodatne informacije o imanskim šartima.	Učenik povezuje temelje vjerovanja sa životom. Određuje prioritete prema temeljima vjerovanja. Gradi nove stavove i uvjerenja i kombinira ih s naučenima. Analizira i sintetizira te djeluje u skladu s naučenim.	Učenik usmjerava život prema islamskome zakonu i njegovim izvorima. U životu djeluje u skladu s učenjem Kur'ana i Sunneta, Svojim riječima opisuje pojam Objave i Sunneta i integrira ih u životu. Argumentirano brani svoje naslijeđe i njuguje ga uvažavajući naslijeđe drugih. Afirmativno djeluje na druge.
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD			RAZRADA ISHODA			
D.5.2.	UČENIK PRONALAZI I OBRAZLAŽE SMISAO ISLAMSKIH BLAGDANA U KONTEKSTU ODNOSA PREMA ČLANOVIMA ŠIRE ZAJEDNICE.		Učenik otkriva kako su vjerski običaji, mubarek dani i islamski blagdani prožeti brigom za druge i drugačije (primjer raspodjele kurbanskoga mesa, davanja sadake, halve ili ašure nemuslimanima, dijeljenje darova s hadža i sl.). Predlaže, osmišljava i nudi projekte koji doprinose suživotu i toleranciji.			

6. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.6.1.	NA KRAJU ŠESTE GODINE UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK UOČAVA I ANALIZIRA SADRŽAJE ISLAMSKOGA UČENJA TEŽEĆI IZGRADNJI LIČNOSTI REDOVITIM IZVRŠAVANJEM ISLAMSKIH PROPISA.	Učenik definira pojmove islam, iman i ihsan, navodi ajete i hadise s motivirajućim porukama za činjenje dobrih djela. Nabraja islamske i imanske šarte, definira i opisuje gajb. Analizira moralni, socijalni i zdravstveni aspekt islamskih dužnosti. Učenik promišlja stvaranje svijeta i vrijednost života kao Božji dar.	Učenik definira islam, iman i ihsan; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja Allahova svojstva; definira imanske i islamske dužnosti.	Učenik definira iman, islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere islama; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte.	Učenik definira i opisuje iman, islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere islama; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte; opisuje svijet gajba, Božje objave, poslanike, Dan suđenja i kader.	Učenik definira i obrazlaže iman, islam i ihsan, citira hadis koji pojašnjava tri odrednice vjere islama; definira vjeru i nabraja dini-islamske šarte; nabraja i analizira Allahova svojstva; definira i opisuje imanske i islamske šarte.
A.6.2.	UČENIK OTKRIVA POSEBAN DRUŠTVENI I KULTURNI ASPEKT ŽIVOTA TIJEKOM RAMAZANA, BAJRAMA. UPOZNAJUĆI SE S PROPISIMA O KURBANU, UOČAVA SMISAO POKORNOSTI BOGU.	Primjerima Ibrahimove i Ismailove, a. s., odanosti i pokornosti, učenik uočava smisao i važnost istinskoga oslanjanja na Boga.	Učenik prepoznaje utjecaje vjerskih obreda na društveni i kulturni aspekt života muslimana.	Učenik prepoznaje i nabraja utjecaje vjerskih obreda na društveni, kulturni i socijalni život muslimana.	Učenik prepoznaje i nabraja utjecaje vjerskih obreda na društveni, kulturni i socijalni aspekt života, diskutira i navodi primjere iz prakse.	Učenik uočava i analizira promjene i utjecaje na život muslimana uzrokovane vjerskim obredima, pomišlja o njima i donosi zaključke .

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.6.1.	NA KRAJU 6. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK OPISUJE POJEDINE EPIZODE IZ ŽIVOTA ODREĐENIH BOŽJIH POSLANIKA I IZDVAJA POUKU KOJU MOŽE PRIMIJENITI U PRAKTIČNOME ŽIVOTU. POVEZUJE PROPISE POJEDINIH ISLAMSKIH DUŽNOSTI S OSOBNOM VJERSKOM PRAKSOM I ARGUMENTIRA NJIHOVU SVRHovitost.	Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika s praksom današnjih muslimana: Adema, a. s., Nuha, a. s., Ibrahima, a. s., Musaa, a. s., Isaa, a. s., Muhammeda, a. s. Definira pojmove povezane s određenom islamskom praksom: sadekatul-fitr, nisab, itikaf, kurban, ihram, vukuf, tavaf, telbija.	Učenik prepričava pojedine događaje iz života određenih Božjih poslanika. Izdvaja pouku iz njih.	Definira pojmove: sadekatul-fitr, nisab, itikaf, kurban, ihram, vukuf, tavaf, telbija. Povezuje ih s propisima i vremenom prakticiranja.	Učenik opisuje pojedine epizode iz života određenih Božjih poslanika i uzima pouku koju može primijeniti u praktičnome životu. Praksu Božjih poslanika uspoređuje s praksom današnjih muslimana.	Učenik povezuje propise pojedinih islamskih dužnosti s osobnom vjerskom praksom i argumentira njihovu svrhovitost. Uz vođenje učitelja navodi primjere iz svakodnevnoga života kojima ilustrira važnost i svrhovitost izvršavanja islamskih dužnosti.
B.6.2.	UČENIK INTERPRETIRA ODREĐENE KUR'ANSKE SURE NA ARAPSKOME I HRVATSKOME JEZIKU, A POJEDINE SADRŽAJE POTKREPLJUJE CITATIMA IZ KUR'ANA I IZREKAMA MUHAMMEDA, A. S.	Učenik navodi ajete i hadise u vezi s određenim temama. Interpretira posljednje sure iz Kur'ana.	Učenik interpretira sure na arapskome jeziku.	Učenik interpretira sure u arapskome izvorniku i hrvatskome prijevodu.	Uz pomoć učitelja učenik pojedine sadržaje potkrepljuje citatima iz Kur'ana i izrekama Muhammeda, a. s.	Učenik samostalno interpretira sure, ajete i hadise, povezuje ih sa sadržajima i kontekstom životne prakse.

VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)	
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA
B.6.3. UČENIK ČITA ORIGINALAN KUR'ANSKI TEKST, USAVRŠAVA MAHREDŽ (PRAVILNO IZGOVARANJE) I TEDŽVID (POVEZIVANJE I PRAVILNO UČENJE). PREDVIDENE AJETE I SURE UČI IZVORNO, BEZ TRANSKRIPCije.	Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/ hafiza audiozapisom/videozapisom. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. Dodatnom nastavom (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadaćama i partnerskim zadacima s roditeljima – uvježbava suru Jasin i deset posljednjih sura.

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.6.1.	NA KRAJU 6. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI MORAL UČENIK UOČAVA POTREBU VJEROVANJA U RAZVIJANJU MORALNIH OSOBINA.	Navodeći ono što vjera nudi čovjeku, učenik uočava smisao činjenja dobrih djela iz ljubavi prema Bogu te da se naša djela vrednuju prema namjerama.	Učenik nabaja što vjera nudi i kako nam ona pomaže da budemo zahvalni Gospodaru na blagodatima te da se lakše nosimo sa životnim poteškoćama.	Učenik navodi ajete koji čovjeka motiviraju da bude što bolji i korisniji u društvu.	Učenik uz pomoć učitelja definira ihsan i opisuje kako se mogu činiti dobra djela iz ljubavi prema Bogu.	Učenik samostalno definira ihsan i opisuje kako se mogu činiti dobra djela iz ljubavi prema Bogu.
C.6.2.	UČENIK OBRAZLAŽE POSTUPKE BOŽJIH POSLANIKA U RAZLIČITIM ŽIVOTNIM ISKUŠENJIMA. IZ NJIH IZDVAJA POUKU. UOČAVA MORALNU DIMENZIJU POJEDINIH IBADETA.	Učenik prepričava sadržaje o Božjim poslanicima kao moralnim uzorima. Uočava način razvijanja moralnih osobina namazom, postom, zekatom, hadžem.	Učenik prepričava sadržaje o Božjim poslanicima kao moralnim uzorima.	Navodi koje osobine post razvija u čovjeka.	Učenik svrstava namaz, post, zekat, hadž i itikaf u ibadete svih Božjih poslanika kako bi razvili moralne osobine u nama.	Definira itikaf i objašnjava njegovu važnost za poboljšanje moralnih osobina svakoga od nas.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.6.1.	NA KRAJU 6. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK ISTRAŽUJE I PROCJENJUJE KAKAV JE I KOLIKI UTJECAJ MJESECA RAMAZANA NA MEĐUSOBNO Približavanje vjernika.	Učenik predstavlja i prikazuje koje aktivnosti u mjesecu ramazanu izravno utječu na poboljšanje međuljudskih odnosa. Oprimjeruje kako post i ramazanske aktivnosti bude u čovjeku osjećaj za drugoga čovjeka. Osvješčuje važnost njegovanja prijateljstva suzdržavanjem od ružnih riječi, ogovaranja i svađe koje se ne mogu naći u postača.	Učenik interpretira kur'anski tekst i tekst hadisa o postu i ramazanu.	Učenik pronalaži vezu između ibadeta u ramazanu i utjecaja na izgradnju plemenitih svojstava ljudi koja se ogledaju, među ostalim, i u lijepim odnosima prema svim ljudima.	Učenik preispituje svoje ponašanje prema drugima u mjesecu ramazanu i prilagođava ga islamskim principima.	Učenik svojim riječima govori o blagodatima mjeseca ramazana, izvodi zaključke (uz vođenje nastavnika) o socijalnim dimenzijama ramazanskih aktivnosti (druženja, sijela, prilike za pomirenja, pomaganja, pružanja podrške i sl.) Koristi se naučenim uz primjenu različitih vještina.
D.6.2.	UČENIK ISTIČE I OBRAZLAŽE KAKO ISLAMSKI ŠARTI UTJEČU NA OBLIKOVANJE LIČNOSTI VJERNIKA I KAKO DJELUJU NA NJEGOV ODNOS PREMA OKRUŽENJU U KOJEMU ŽIVI.	Učenik prikazuje kako islamski šarti ostavljaju trag u njegovu emocionalnome, intelektualnome, obiteljskome i društvenome životu. Obrazlaže koje mu sve radosti donosi prakticiranje islamskih šartova (odgajanja pojedinca, razvijanja njegovih kvalitetnih dimenzija ličnosti: odgovornosti, preciznosti, ispravnosti).	Učenik citira islamske šarte. Definira što su islamski šarti i kako utječu na socijalnu dimenziju ljudskoga života. Interpretira zadane tekstove Kur'ana i hadisa koji se odnose na islamske šarte.	Učenik povezuje informacije o islamskim dužnostima i nastoji popraviti svoj odnos prema njima. Pokazuje kako se određenim žrtvama i odricanjima dolazi do uspjeha, kao što se odricanjem u postu dolazi do uspjeha na Ahiretu. Pronalazi vezu s postom u drugim religijama.	Učenik pronalaži, ukazuje i upozorava na važne poruke Muhammeda, a. s., na Oproštajnome hadžu. Pita se i raspravlja o islamskim dužnostima; prihvaća i slijedi savjete radi savjesnoga odnosa prema dužnostima i obvezama prema Uzvišenome Allahu. Razlikuje praktičare vjere od onih koji to nisu, afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti.	Učenik svojim riječima opisuje islamske šarte kao propise koji doprinose socijalnoj brizi o članovima zajednice – volim i pazim na prijatelje, rodbinu, susjede, autoritete. Uspoređuje islamske dužnosti, uočava sličnosti i razlike među njima, postepenu složenost i veće zalaganje od šehadeta do hadža, razumije utjecaj islamskih dužnosti na čovjeka u tjelesnoj, duhovnoj i imovinskoj dimenziji, povezuje vjeru i život, određuje svoj put te implementira islamske dužnosti kao vodilju na

7. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.7.1	NA KRAJU SEDME GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK NAVODI VAŽNOST MANIFESTA I TEMELJA VJERE.	Učenik imenuje imanske šarte na arapskome i u prijevodu. Povezuje kur'anske sadržaje koji veličaju Boga i primjenjuje ih u svakodnevnome životu. Analizira odnos meleka i poslanika s Bogom i uči o vrijednostima pokornosti. Povezuje prethodne objave s Kur'anom, raspravlja o Sudnjemu danu i njegovim predznacima. Navodi kur'anske ajete o kada i kaderu.	Učenik nabraja imanske šarte s prijevodom i definira imanski šart, definira šerijat i izvore šerijata.	Učenik jasno objašnjava imanske šarte, navodi njihovu važnost i propise, definira i pojašnjava šerijat, izvore šerijata i šerijatske oblasti.	Učenik govori o imanskim šartima i jasno argumentira sadržaje, definira i analizira šerijat, izvore šerijata, šerijatske oblasti, vakuf.	Učenik navodi šarte, argumentira sadržaje , govori o Bogu s pomoću njegovih svojstava i imena, analizira odnose čovjek – Bog, rangira vrijednosti i unos promjene u svoj život, definira i analizira šerijat, nabraja i definira izvore šerijata, način reguliranja obveza (ibadat, muamelat i ukubat).
A.7.2.	UČENIK PREPOZNAJE SNAGU I UTJECAJ VAKUFA NA DUHOVNO I MATERIJALNO STANJE ZAJEDNICE TE ANALIZIRA VRIJEDNOST DOVE I POTREBU ČUVANJA OD GRIJEHA U ŽIVOTU SVAKOGA MUSLIMANA.	Učenik definira i navodi važnost vakufa, opisuje načine i običaje obilježavanja mubarek noći i blagdana, nabraja mubarek noći i pojašnjava ulogu i vrste dove. Definira grijeh, vrste grijeha i njihov utjecaj na zajednicu. Učenik identificira selam kao džennetski pozdrav i pozdrav mira.	Učenik definira vakuf, uočava njegovu važnost za zajednicu. Upoznaje načine obilježavanja mubarek noći i ulogu dove.	Učenik uočava snagu vakufa i njegovu važnost za zajednicu, upoznaje i opisuje načine obilježavanja mubarek noći i drugih blagdana, definira grijeh i dovu.	Učenik prepoznaje snagu vakufa, uočava njegovu važnost i ulogu jačanja materijalnoga i duhovnoga stanja zajednice te upoznaje i opisuje načine obilježavanja mubarek noći i ulogu grijeha i dove.	Učenik prepoznaje i analizira snagu vakufa, uočava njegovu važnost u jačanju materijalnoga i duhovnoga stanja zajednice te upoznaje načine obilježavanja blagdana i mubarek noći, definira grijeh, navodi vrste grijeha i posljedice, uočava ulogu grijeha i bit dove.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.7.1.	NA KRAJU 7. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUK U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK DEFINIRA OSNOVNE POJMOVJE IZ ŠERIJATSKOGA PRAVA, DAJE PRIMJER IZ PRAKSE ZA SVAKI I PRAKTIČNE PRIMJERE S KOJIMA SE SUSREĆE KLASIFICIRA PREMA STUPNJU OBVEZATNOSTI. ZAUZIMA STAVOVE. USVAJA PROPISE O DŽENAZI KAKO BI MOGAO SUDJELOVATI U OBREDU.	Učenik navodi primjere za ibadat, muamelat, ukubat; farz, vadžib, sunnet, mustehab, mekruh, haram. Definira šerijat, stupnjuje obveze i navodi primjere iz svakodnevnoga života za svaku pojedinačno. Nabraja i objašnjava izvore šerijatskoga prava.	Učenik definira sljedeće pojmove: šerijat, ibadat, muamelat, ukubat, farz, vadžib, sunnet, mustehab, mekruh, haram.	Uz definiranje određenih pojmova učenik navodi primjere iz svakodnevnoga života za svaki od njih.	Osim definiranja i oprimjeravanja određenih pojmova, uz pomoć učitelja, nominirane primjere iz života učenik svrstava u odgovarajuće kategorije. Na primjer, učiti i izvršavati svoje obveze (Što je to?) – farz, govoriti istinu – farz, ogovarati – haram; pomoći nekome u ime Boga (radi Božjega zadovoljstva)...	Učenik definira osnovne pojmove iz šerijatskoga prava, daje primjer iz prakse za svaki i praktične primjere s kojima se susreće klasificira prema stupnju obvezatnosti. Zauzima stavove. Usvaja propise o dženazi kako bi mogao sudjelovati u obredu.
B.7.2.	UČENIK INTERPRETIRA ODREĐENE KUR'ANSKE DOVE U ARAPSKOME IZVORNIKU I HRVATSKOME PRIJEVODU. POJEDINE SADRŽAJE POTKREPLJUJE CITATIMA IZ KUR'ANA I IZREKAMA MUHAMMEDA, A. S.	Učenik navodi ajete i hadise povezane s određenim temama. Interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku.	Učenik interpretira suru Kadr na arapskome i hrvatskome jeziku.	Učenik interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku.	Učenik navodi pojedine ajete i hadise povezane s određenim temama. Interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku.	Učenik samostalno navodi ajete i hadise za određene životne situacije. Interpretira suru Kadr, teube istigfar i preporučenu Poslanikovu dovu za svaku priliku u arapskome izvorniku i hrvatskome prijevodu.

VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)	
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA
B.7.3. UČENIK ČITA ORIGINALAN KUR'ANSKI TEKST, USAVRŠAVA MAHREDŽ (PRAVILNO IZGOVARANJE) I TEDŽVID (POVEZIVANJE I PRAVILNO UČENJE). PREDVIDENE AJETE I SURE UČI IZVORNO, BEZ TRANSKRIPCije.	Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza audizapisom/videozapisom. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. Dodatnom nastavu (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadaćama i partnerskim zadatcima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset posljednjih sura.

DOMENA C - MORAL					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.7.1. NA KRAJU 7. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI MORAL UČENIK OBRAZLAŽE I POKAZUJE KOLIKIJE I KAKAV UTJECAJ ISLAMSKIH DUŽNOSTI NA RAZVIJANJE MORALNIH OSOBINA U LJUDI.	Učenik navodi ajete i hadise o izvršavanju islamskih dužnosti i njihovu utjecaju na razvijanje moralnih osobina. Svojim riječima objašnjava što podrazumijeva pravednu raspodjelu zekata. Opisuje način bacanja kamenčića na Mini za vrijeme hadža kao odgojnu metodu čovjeka u napuštanju činjenja loših djela.	Učenik uz pomoć učitelja navodi ajete i hadise o izvršavanju islamskih dužnosti i njihovoj važnosti u razvijanju moralnih osobina.	Učenik samostalno navodi ajete i hadise o izvršavanju islamskih dužnosti i njihovoj važnosti u razvijanju moralnih osobina.	Svojim riječima objašnjava raspodjelu zekata osobama kojima i pripada.	Opisuje način bacanja kamenčića na Mini za vrijeme hadža kao odgojnu metodu čovjeka u napuštanju činjenja loših djela.

C.7.2.	UČENIK OBJAŠNJAVA KAKO ISLAMSKO ŠERIJATSKO PRAVO REGULIRA MEĐULJUDSKE ODNOS I DAJE POTICAJ ZA PRAVEDNOST, HUMANOST I DAREŽLJIVOST. ZALAŽE SE ZA MORALNE VRIJEDNOSTI KOJE AFIRMIRAJU POZITIVNE MEĐULJUDSKE ODNOS, PREPORUČUJE IH PRIJATELJIMA U ŠKOLI I ZAJEDNICI.	Učenik navodi ajete i hadise koji govore o vrijednosti svakoga ljudskog života. Kategorizira grijeha kao male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio poticajno kročiti životom.	Uz pomoć učitelja kategorizira grijeha kao male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio poticajno kročiti životom.	Samostalno kategorizira grijeha kao male i velike te objašnjava način njihova okajanja kako bi nastavio poticajno kročiti životom.	Definira islamsko šerijatsko pravo, koje regulira međuljudske odnose i daje poticaj pravednosti, humanosti i darežljivosti.	Učenik navodi ajete i hadise koji govore o ubojstvu kao velikomu grijehu i koji govore o vrijednosti svakoga ljudskog života.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.7.1.	NA KRAJU 7. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK ISTRAŽUJE I OBJAZLAŽE ZAŠTO JE HADŽ VRHUNAC IBADETA I ZAŠTO IMA OBIJEŽJE SVEISLAMSKOGA MIROVNOG SKUPA.	Učenik izdvaja i određuje društvene dimenzije hadža. Prikazuje hadž kao aktivnost mira na Zemlji. Objazlaže zašto hadž vidi kao mogućnost doživljaja najveće pobožnosti, čistoće i skromnosti, ugodnoga raspoloženja i lijepih misli.	Učenik interpretira kur'anski tekst koji muslimane obvezuje na tu petu islamsku dužnost. Tumači etimološko značenje hadža i što hadž simbolizira.	Učenik u osnovnim crtama objašnjava pojmove mikat, ihram, tawaf, Arefat, Muzdelifa, sa'j, Mina i sl. Kompletira informacije o islamskim dužnostima i nastoji popraviti svoj odnos prema njima.	Učenik pronalazi, ukazuje i upozorava na važne poruke Muhammeda, a. s., na Oproštajnome hadžu. Pita se i raspravlja o islamskim dužnostima, prihvaća i slijedi savjete radi svjesnijega odnosa prema dužnostima i obvezama prema Uzvišenome Allahu. Razlikuje praktičare vjere	Učenik svojim riječima opisuje hadž kao islamski propis koji ujedinjuje sve razlike, miri sukobe, izjednačava ljude osnažujući ljudsko bratstvo i solidarnost. Upoređuje islamske dužnosti, uočava sličnosti i razlike među njima, postepenu složenost i veće zalaganje od šehadeta do

					od onih koji to nisu; afirmativno djeluje na vršnjake u izvršavanju dužnosti.	hadža, razumije utjecaj islamskih dužnosti na čovjeka u tjelesnoj, duhovnoj i imovinskoj dimenziji, povezuje vjeru i život, određuje svoj put te implementira islamske dužnosti kao vodilju na tome putu.
D.7.2.	UČENIK PREDSTAVLJA KAKAV JE STAV ISLAMA PREMA EKOLOGIJI.	Učenik otkriva ekološki princip sklada i održavanja ravnoteže u onome što nas okružuje, a na temelju Kur'ana. Raščlanjuje i uočava vezu, sličnosti i razlike ciljeva ekologije i kur'anskoga viđenja odnosa prema prirodi. Prepoznaje odgovornost svakoga pojedinca u zaštiti prirode.	Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na zaštitu okoliša. Osigurava primjere iz života Poslanika i ashaba koji se odnose na zaštitu i očuvanje svega stvorenoga. Navodi što je Poslanik strogo zabranio povezano s okolišem.	Učenik sakuplja informacije i nastoji popraviti negativne navike prema prirodnim bogatstvima.	Učenik tumači pojam ekologije, ekološke kulture muslimana, duhovne ekologije. Ukazuje na ekološke probleme te razmatra stavove islama prema prirodnim bogatstvima i ulogu čovjeka u prirodi. Preispituje, imenuje i ukazuje na probleme narušavanja harmonije, raspravlja o danim temama i nudi odgovore.	Na temelju naučenoga učenik u svoj život integrira ekološku kulturu muslimana. Na temelju različitih znanstvenih dokaza i kur'anskih primjera zaključuje kolika je važnost i uloga vode za život. Oprimjeruje kako vjera nudi nadu, etička i moralna načela i duhovnu perspektivu kao nužnu osnovu za odgovorniji odnos prema prirodi.

8. GODINA UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.8.1	NA KRAJU OSME GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK ANALIZIRA FENOMEN ISLAMA I DEFINICIJU MUSLIMANA KROZ PRIZMU ŠERIJATSKOGA PRAVA, PRAVNIH ŠKOLA, BOŽJIH OBJAVA I ŽIVOTA NA DUNJALUKU I AHIRETU.	Učenik definira islam i važnost islama, temeljne povijesne podatke islama, izvore i sastavnice islama. Detaljno opisuje Božje knjige i poslanike, ustrojstvo Božjega zakona na Zemlji, propast svijeta – kijametski dan. Nabraja mezhebe i osnivače, definira tesawwuf i tesawwufsko učenje. Učenik saznaje o pravednim halifama.	Učenik objašnjava važnost islama, definira muslimane prema imenu, porijeklu i djelu uz pomoć učitelja, opisuje objave i poslanike, život nakon smrti, prepoznaje pravne škole i pravedne halife.	Učenik objašnjava važnost islama, definira muslimane prema imenu, porijeklu i djelu, opisuje objave i poslanike, život nakon smrti, nabraja mezhebe / pravne škole, definira tesawwuf, predstavlja u nekoliko rečenica životni put pravednih halifa.	Učenik uočava važnost islama, definira muslimane prema imenu, porijeklu i djelu, detaljno opisuje objave i poslanike, govori o životu nakon smrti, nabraja mezhebe / pravne škole i osnivače, definira tesawwuf, predstavlja i objašnjava životni put i djelovanje pravednih halifa.	Učenik analizira važnost islama, definira muslimane prema imenu, porijeklu i djelu, detaljno opisuje objave i poslanike, argumentirano govori o životu nakon smrti, nabraja mezhebe / pravne škole, njihove osnivače i analizira njihova učenja, definira tesawwuf i tesawwufsko učenje, samostalno predstavlja i objašnjava životni put, djelovanje, doprinos i posebnosti pravednih halifa.
A.8.2.	UČENIK OPISUJE ODNOS MUSLIMANA PREMA PRIRODI, ZNANOSTI I KULTURI.	Učenik opisuje i argumentira odnos muslimana prema prirodi: flori i fauni, zraku, vodi, prirodi, Zemlji i prirodnim resursima. Upoznaje se s doprinosom muslimana znanosti i kulturi, nabraja muslimanske velikane.	Učenik nabraja detalje iz životne prakse Božjih poslanika, prepoznaje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.	Učenik raspravlja o detaljima iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.	Učenik analizira detalje iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi.	Učenik analizira i uči iz životne prakse Božjih poslanika, opisuje odnos muslimana prema prirodi, znanosti i kulturi navodeći kur'anske ajete i hadise.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.8.1.	NA KRAJU 8. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK PRAKSU BOŽJIH POSLANIKA USPOREĐUJE S PONAŠANJEM DANAŠNJIH MUSLIMANA, IZVODI ZAKLJUČKE U VEZI S TIM, IZDVAJA POUKU ZA PRAKTIČAN ŽIVOT. TAKOĐER, POVEZUJUĆI ŽIVOTNU PRAKSU POJEDINACA IZ PRVE GENERACIJE MUSLIMANA, UOČAVA POVEZNICE S IZAZOVIMA SVAKOGA VREMENA. NAVODI OBVEZE I ZADAĆE MUSLIMANA PREMA ONOME ŠTO/TKO GA OKRUŽUJE. DAJE KONKRETNE PRIMJERE, PRIMJENJUJE (PRAKTICIRA) ISLAMSKO UČENJE.	Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika i hulefai rašidina s praksom današnjih muslimana: Adema, a. s., Idrisa, a. s., Nuha, a. s., Sulejmana, a. s., Ibrahima, a. s., Ismaila, a. s., Jusufa, a. s., Musaa, a. s., Iaa, a. s., Muhammeda, a. s., potom Ebu Bekra, Omera, Osmana, Alije. Upoznaje se s islamskim stavovima o pojedinim pitanjima u međuljudskim odnosima.	Učenik opisuje i povezuje životnu praksu pojedinih Božjih poslanika i hulefai rašidina s praksom današnjih muslimana.	Učenik se upoznaje s islamskim stavovima o pojedinim pitanjima u međuljudskim odnosima. Analizira međuljudske odnose, uspoređuje ih s islamskom praksom i kritički se odnosi prema njima.	Učenik navodi obveze i zadaće muslimana prema onome što/tko ga okružuje. Daje konkretne primjere, primjenjuje (practicira) islamsko učenje.	Učenik praksu Božjih poslanika uspoređuje s ponašanjem današnjih muslimana, izvodi zaključke u vezi s tim, izdvaja pouku za praktičan život. Također, povezujući životnu praksu pojedinaca iz prve generacije muslimana, uočava poveznice s izazovima svakoga vremena.

B.8.2.	UČENIK POVEZUJE POJEDINE SADRŽAJE IZ ŽIVOTA S KUR'ANSKIM SADRŽAJIMA, POTKREPLJUJE IH CITATIMA IZ KUR'ANA I IZREKAMA MUHAMMEDA, A. S.	Učenik navodi ajete i hadise u vezi s određenim temama.	Za određene teme navodi najmanje jedan citat iz Kur'ana na hrvatskome jeziku.	Svaku temu predviđenu nastavnim sadržajem potkrepljuje najmanje jednim ajetom ili hadisom na hrvatskome jeziku.	Svaku temu predviđenu nastavnim sadržajem potkrepljuje najmanje jednim ajetom ili hadisom na arapskome i hrvatskome jeziku.	Svaku temu predviđenu nastavnim sadržajem potkrepljuje ajetima ili hadisima na arapskome i hrvatskome jeziku.
VJERSKA PRAKSA, ARAPSKO PISMO I KUR'AN (PREPORUČEN, ALI NEOBVEZAN ISHOD)						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD			RAZRADA ISHODA			
B.8.3.	UČENIK ČITA ORIGINALAN KUR'ANSKI TEKST, USAVRŠAVA MAHREDŽ (PRAVILNO IZGOVARANJE) I TEDŽVID (POVEZIVANJE I PRAVILNO UČENJE). PREDVIĐENE AJETE I SURE UČI IZVORNO, BEZ TRANSKRIPCije.	Učenik samostalno čita kur'anske sure i ajete integrirane u nastavne jedinice. Određena poglavlja iz Kur'ana samostalno čita, a određena uči napamet. Kur'anske sure i stranice uči i uvježbava pojedinačno, u zboru, ponavljajući za muallimom ili nekim od učača/hafiza audiozapisima/videozapisima. Upoznaje se i sa značenjima ajeta i sura na materinskome jeziku. Dodatnom nastavu (uputiti i u mekteb), projektima, domaćim zadaćama i partnerskim zadatcima s roditeljima uvježbava suru Jasin i deset posljednjih sura.				

DOMENA C - MORAL

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.8.1.	NA KRAJU 8. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK PERCIPIRA, RAZLIKUJE I POJAŠNJAVA NAJVAŽNIJE DUŽNOSTI VJERNIKA PREMA BOGU, SEBI, RODITELJIMA, RODBINI, DJECI, BRAČNOMU DRUGU I	Učenik definira i nabraja svoje dužnosti prema Bogu, roditeljima, rodbini i svim drugim skupinama ljudi s kojima dolazi u kontakt. Navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na dragovoljno izvršavanje obveza prema Bogu, sebi i drugima s ciljem jačanja vjere i unapređenja obiteljskih i dobrosusjedskih odnosa.	Učenik nabraja svoje dužnosti prema Bogu, sebi i drugima.	Uz pomoć učitelja navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na izvršavanje obveza prema Bogu i drugima kako bi uljepšali svoj odnos i svoju ulogu u društvu.	Samostalno navodi kur'anske ajete i hadise koji potiču čovjeka na izvršavanje obveza prema Bogu i drugima kako bi uljepšali svoj odnos i svoju ulogu u društvu.	Definira i objašnjava ibadete koji se izvršavaju odnosom prema drugom radi razvijanja moralnih osobina ljudi.

	SVIM OSTALIM LJUDIMA.	Definira i objašnjava ibadete čijim se prakticiranjem razvijaju moralne osobine pojedinca te općenito jačaju međusobne veze u obitelji i društvu.				
C.8.2.	UČENIK ISTIČE I VREDNUJE MORALNA NAČELA KOJA UTJEČU NA MEĐULJUDSKE ODNOSI, LJUDSKA PRAVA I SLOBODE TE NA JASNU I NEDVOSMISLENU KOMUNIKACIJU U SVAKODNEVNOME ŽIVOTU.	Učenik razlikuje i razdvaja pozitivne i negativne odnose među ljudima. Navodi kur'anske ajete i hadise kao izvore inspiracije lijepoga pristupa drugima. Na temelju kur'anskih ajeta zaključuje da su svi ljudi potekli od jednoga čovjeka i žene te da su najbolji oni koji su najljepšega ponašanja. Preporučava događaje iz života pravednih halifa i njihove lijepe postupke prema drugima.	Učenik razdvaja pozitivne i negativne pojave u međuljudskim odnosima i komunikaciji.	Preporučava događaje iz života pravednih halifa i njihove lijepe postupke prema drugima.	Na temelju kur'anskih ajeta zaključuje da su svi ljudi potekli od jednoga čovjeka i žene te da su najbolji oni koji su najljepšega ponašanja.	Navodi kur'anske ajete i hadise kao izvore inspiracije lijepoga pristupa drugima. Učenik integrira usvojene norme ponašanja u svoj život.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.8.1.	NA KRAJU 8. GODINE UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK IMPLEMENTIRA USVOJENA ZNANJA O ODNOSU PREMA RODITELJIMA I RODBINI.	Učenik sljedi praksu Božjega poslanika poštujući oba roditelja, a posebno majku (bez poštivanja majke dijete ne može zaslužiti džennet). Djeluje u skladu s naučenim. Razlikuje dobar od lošega odnosa prema roditeljima i rodbini.	Učenik sudjeluje u realizaciji nastave smislenim pitanjima i odgovorima, sljedi dane savjete.	Učenik interpretira kur'anski tekst i tekst hadisa koji ukazuje na ispravan odnos prema roditeljima i rodbini. Skuplja dodatne informacije o odnosu prema roditeljima i rodbini u današnje vrijeme.	Učenik preispituje svoje ponašanje prema roditeljima i rodbini. Svoje ponašanje prema roditeljima i rodbini prilagođava učenju islama te prepoznaje prave savjete. Vješto brani svoja uvjerenja i sposobnosti te afirmativno djeluje na druge.	Učenik svojim riječima objašnjava kako se treba ponašati prema roditeljima i rodbini. Upozorava na nužnost lijepoga ophođenja prema majci jer se u suprotnome prema hadisu ne može računati s Božjim oprostom.
D.8.2.	UČENIK ISTIČE I POKAZUJE KAKAV JE ODNOS ISLAMA PREMA LJUDSKIM PRAVIMA I PITANJE SLOBODE U ISLAMU.	Učenik predstavlja i prikazuje pitanje slobode i slobodne volje u islamu. Izveštava kako ljudska prava u islamskome svijetu nisu na zavidnoj razini, ali tumači da za takvo stanje nije odgovoran islam, nego povijesne i druge okolnosti u kojima se nalazi islamski svijet. Opisuje i prepoznaje slobodu demokratskoga društva i slobodu u islamu.	Učenik objašnjava slobodu svakoga čovjeka te nužnost njegovanja te slobode u islamu. Opisuje i razumije put koji održava nezavisnost čovjeka od stvorenja, a ovisnost samo o Stvoritelju.	Učenik skuplja informacije o ljudskim pravima i slobodama. Interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na pravo izbora vjere. Navodi i interpretira hadise o zabrani samovolje, strahovlade te ugrožavanja ljudskih prava i sloboda.	Učenik preispituje, imenuje i ukazuje na probleme narušavanja sloboda i ljudskih prava. Prilagođava život učenju islama o slobodi i slobodnoj volji te prepoznaje prave savjete. Vješto brani svoja uvjerenja i sposobnosti te afirmativno djeluje na druge.	Učenik djeluje u skladu s naučenim. Razlikuje pravi put od stranputica, slobodu od robovanja. Procjenjuje svoje potrebe i realizira ih slobodnim izborom, neovisno o vršnjacima, medijima i sl. Sudjeluje u realizaciji nastave smislenim pitanjima i odgovorima, sljedi dane savjete, proučava zadano (neovisnost, slobodu, robovanje, ovisnost, izbore, mogućnosti, posljedice, različite utjecaje). Svojim riječima objašnjava pojam slobode u islamu i slobodne volje i integrira ih u životu.

1. GODINA SREDNJOŠKOLSKOG UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.1.1	NA KRAJU PRVE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK RAZUMIJE ISLAM KAO VJERU KOJU SU ŽIVJELI I PROPOVIJEDALI IBRAHIM, MUSA, ISA I MUHAMMED, A. S. UČENIK OČITUJE VJERU U PUNOME SMISLU IMANOM I ISLAMOM TE USPOREĐUJE ISLAM I MUSLIMANE, ODNOSNO ISLAMSKE PROPISE PRIJE I POSLIJE HIDŽRE. GOVORI O NAČINU KLANJANJA, ZNAČENJU I UTEMELJENJU NAMAZA U KUR'ANU I HADISU. DEFINIRA ŠERIJATSKO PRAVO FIKH I NJEGOVU PODJELU NA IBADAT (BOGOŠTOVLJE) I MUAMELAT (MEĐULJUDSKI ODNOSI).	Učenik istražuje i naglašava potrebu vjere, razumije i prakticira islam kao vjeru Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a. s., nabraja oblike očitovanja islama, opisuje islam i muslimane prije i poslije hidžre, raspravlja o misiji i širenju islama. Analizira važnost i smisao poziva na namaz; opisuje način klanjanja namaza u različitim uvjetima. Analizira religioznost današnjih muslimana, analizira i dokučuje smisao Objave, opasnost idolopoklonstva, nevjerstva i licemjerstva (širk, kufr i nifak). Stvara predodžbu o Bogu i vjeri, definira i opisuje šerijatsko pravo fikh.	Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a. s., razlikuje načine očitovanja vjere imanom i islamom, uspoređuje islam i muslimane prije i poslije hidžre, govori o načinu klanjanja, definira šerijatsko pravo fikh.	Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a. s., razlikuje načine očitovanja vjere imanom i islamom, uspoređuje islam i muslimane prije i poslije hidžre, govori o načinu klanjanja i vrstama namaza, definira šerijatsko pravo fikh.	Učenik istražuje potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a. s., očituje vjeru imanom i islamom, uspoređuje islam i muslimane prije i poslije hidžre, govori o načinu klanjanja, značenju i utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu, definira šerijatsko pravo fikh.	Učenik istražuje i uočava potrebu vjere, prihvaća vjeru kao religiju Ibrahima, Musaa, Isaa i Muhammeda, a. s., očituje vjeru u punome smislu imanom i islamom, uspoređuje islam i muslimane prije i poslije hidžre, govori o načinu klanjanja, vrstama, značenju, duhovnoj i fizičkoj komponenti, utemeljenju namaza u Kur'anu i hadisu, definira šerijatsko pravo fikh.

A.1.2	UČENIK NA TRAGU TRAŽENJA ŽIVOTNOGA SMISLA ANALIZIRA DRUŠTVENU VAŽNOST MANIFESTA ISLAMA NAMAZOM, ULOGOM DŽEMA'ATA, LIJEPIM I UZORNIM ISLAMSKIM PONAŠANJEM AHLAKOM.	Učenik opisuje obrede vjerskoga pranja (abdest, gusul i tejemum), ciklusa stanja žene i tretiranje žene u tim stanjima; smisao i važnost poziva na namaz, duhovna, fizička i društvena komponenta namaza i džema'ata; uvjeti formiranja džema'ata; učenik definira etiku, pojam i značenje uzornoga ponašanja, moral i znanost u objavljenim vjerama te spoznajno prihvaćanje vjere.	Učenik opisuje vjerske obrede, džema'at i lijepo islamsko ponašanje.	Učenik opisuje manifest islama vjerskim obredima, raspravlja o ulozi džema'ata i ahlaka.	Učenik opisuje i uočava društvenu važnost manifesta islama namazom, ulogom džema'ata, lijepim islamskim ponašanjem ahlakom.	Učenik analizira društvenu važnost manifesta islama namazom, ulogom džema'ata, lijepim i uzornim ponašanjem.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.1.1	NA KRAJU PRVE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK PROŠIRUJE I PRODUBLJUJE RANIJE STEČENA ZNANJA O NAMAZU, POSTU, ZEKATU I HADŽU. UOČAVA I RAZUMIJE SVRHovitost ISLAMSKIH PROPISA U KONTEKSTU VAŽNOSTI VJERE I	Razgovorom, raspravom i projektima učenik je aktivni sukreator realiziranja nastavnih sadržaja. Učenik dublje spoznaje kako očuvati, predstaviti i promicati islam, odnosno promišljati, vjerovati i ponašati se u skladu s Kur'anom i osobnom praksom Muhammeda, a. s.	Učenik samostalno predstavlja svaki islamski šart. O svakome može nešto reći.	Za samostalno predstavljanje koristi se izvorima islamskoga učenja; potkrepljuje ajetom ili hadisom.	Učenik razlikuje specifične situacije u načinu i vremenu prakticiranja islamskih naloga te se upoznaje s propisima koji ih tretiraju.	Učenik proširuje i produbljuje ranije stečena znanja o namazu, postu, zekatu i hadžu. Uočava i razumije svrhovitost islamskih propisa u kontekstu važnosti vjere i vjerske prakse.

	VJERSKE PRAKSE. RAZLIKUJE POSEBNE SITUACIJE U NAČINU I VREMENU PRAKTICIRANJA ISLAMSKIH NALOGA TE SE UPOZNAJE S PROPISIMA KOJI IH TRETIRAJU.					
B.1.2	OSIM REDOVITOGA UČENJA KUR'ANA KAO VIDA IBADETA UČENIK ULAZI U SRŽ POJEDINIH POGLAVLJA TUMAČEĆI NJIHOVA ZNAČENJA I POVEZUJUĆI POJEDINE SADRŽAJE SA SVAKODNEVNIM ŽIVOTOM. U TOME ODGOJNO-OBRAZOVNOM RAZDOBLJU NAGLASAK JE NA RAZUMIJEVANJU KUR'ANA, POSEBNO ONIH POGLAVLJA I AJETA KOJI GOVORE O ISLAMSKIM STAVOVIMA POVEZANIMA S PREDVIĐENIM NASTAVNIM SADRŽAJIMA. TAKOĐER, UČENIK ULAZI U DUBINU SADRŽAJA KOJE JE MEMORIRAO U RANIJIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM RAZDOBLJIMA ANALIZIRAJUĆI IH, TUMAČEĆI I POVEZUJUĆI SA ŽIVOTNOM PRAKSOM	Osim učenja/čitavanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.	Učenik iščitava prijevod Kur'ana i upoznaje se sa značenjima pojedinih dijelova Kur'ana.	Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu.	Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.	Učenik ulazi u srž pojedinih poglavlja tumačeći njihova značenja i povezujući pojedine sadržaje sa svakodnevnim životom. Ajetima potkrepljuje islamske stavove povezane s predviđenim nastavnim sadržajima.

	MUSLIMANA.				

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.1.1	NA KRAJU PRVE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI MORAL UČENIK RAZLIKUJE MORALNOST I RAD OD NEMORALNOSTI I NERADA; ISTRAŽUJE UTJECAJ DRUŠTVA, MEDIJA I VRŠNJAKA NA NEMORAL I NERAD TE ULOGU VJERE I SVOJE ODGOVORNOSTI ZA MORAL I RAD.	Učenik definira moralnost, moralna posrnuća te islamsku etiku rada. Predstavlja različite oblike nemoralnosti i njihovih posljedica za čovjeka i društvo. Prepoznaje vrijednosti morala i rada. Učenik ističe vrijednosti morala u društvu i kulturi kojoj pripada od nemoralna i nerada.	Učenik definira moralnost na principima islama, moralna posrnuća, islamsku etiku rada.	Učenik objašnjava različite oblike nemoralnosti i njihovih posljedica na čovjeka i društvo iznoseći primjere iz svakodnevnoga života.	Učenik prepoznaje vrijednosti morala i rada iznoseći primjere iz života.	Učenik ističe vrijednosti morala u društvu i kulturi kojoj pripada od nemoralna i nerada.
C.1.2	UČENIK USKLAĐUJE SVOJ NAČIN ŽIVOTA S MORALNIM DUŽNOSTIMA PREMA UMRILIMA, OBITELJI UMRILIH, SVOJIM BLAGDANSKIM OBVEZAMA PREMA OBITELJI, PRIJATELJIMA I RODBINI TE POMAGANJU SIROMAŠNIMA I BOLESNIMA.	Učenik objašnjava klanjanje džezaze namaza umrlima i iskazivanje sućuti rodbini umrlih osoba. Na temelju kur'anskih ajeta o pomaganju drugima obrazlaže koliko je lijepo biti od pomoći drugome. Učenik interpretira molitve potrebne za obavljanje džezaze namaza i bajram namaza kako bi upotpunili svoje dužnosti	Učenik navodi običaje muslimana koji se odnose na džezazu i bajrame.	Učenik objašnjava klanjanje džezaze namaza umrlima i iskazivanje sućuti rodbini umrlih osoba.	Učenik na temelju kur'anskih ajeta o pomaganju drugima obrazlaže koliko je lijepi biti od pomoći drugome.	Učenik interpretira molitve potrebne za obavljanje džezaze namaza i bajram namaza kako bi upotpunili svoje dužnosti prema drugima, živima i mrtvima.

		prema drugima, živima i mrtvima.				

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.1.1	NA KRAJU PRVE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČNI U DOMENI SUSRETA S DRUGIMA UČENIK OBJAŠŃAVA KAKAV JE I KOLIKI UTJECAJ ZEKATA NA RAZVIJANJE SOCIJALNE SVIJESTI I DOPRINOS JEDINSTVU I SLOZI MEĐU MUSLIMANIMA.	Učenik razumije način raspodjele imetka i pravo siromašnih u imetku bogatih u učenju islama. Uspoređuje neka aktualna rješenja ubiranja poreza i davanja zekata. Uočava kojim je izdvajanjima cilj iskorjenjivanje siromaštva. Istražuje socijalne i etičke ciljeve zekata. Pokazuje spremnost da ga primjenjuje u životu.	Učenik definira i objašnjava pojam zekata. Navodi dokaze opravdanosti zekata u islamu.	Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na zekat. Nabraja na koju se imovinu daje zekat, kolike su početne količine i iznosi za zekat te tko ima pravo na pomoć iz fonda zekata.	Učenik izdvaja i prikazuje koje je probleme muslimana rješavao zekat (oslobađa obveznika grijeha, zatim nekih duševnih, moralnih i mentalnih nedostataka poput škrtosti; olakšava dužniku njegove dugove, pomaže putniku koji je ostao bez sredstava, učenicima i studentima pri obrazovanju čime se jača intelektualna strana islama i bori protiv neznanja).	Učenik na temelju različitih kur'anskih primjera zaključuje kolika je važnost i uloga zekata za život vjerske zajednice. Svojim riječima objašnjava kako se zekatom približavamo Bogu, a potom i ljudima. Vrednuje zekat i preporučuje drugima izvršavanje četvrte islamske obveze.
D.1.2	UČENIK UOČAVA I PREPOZNAJE OBILJEŽJA MATERIJALNOGA POSLOVANJA PREMA ISLAMSKIM PROPISIMA.	Učenik zaključuje kako je jedno od najvažnijih poglavlja islama i njegovih propisa ono o materijalnome i financijskome poslovanju. Objašnjava razloge zabrane kamate (ugrožavanje međuljudskih odnosa, stvaranje društvene klase koja se bogati na drugima bez rada i zalaganja, omogućavanje prisvajanje tuđega bogatstva bez	Učenik definira i objašnjava pojam kamate, odnosno zelenaštva u poslovanju. Prepoznaje islamski pristup ekonomiji i financijama zasnovan na moralnim i pravednim principima.	Učenik interpretira kur'anski tekst koji se odnosi na dug i zabranu kamate. Navodi i hadis kojim Poslanik savjetuje udaljavanje od sedam sramotnih djela.	Učenik prikazuje u osnovnim crtama zašto je zelenaštvo u poslovanju i pretjerano bogaćenje jedan od najvećih grijeha prema Bogu i ljudima.	Učenik svojim riječima objašnjava opravdanost islamskoga pristupa ekonomiji i financijama zasnovanoga na moralnim i pravednim principima. Pridržava se zabrane približavanja kamatarenju.

		naknade i sl.).				

2. GODINA SREDNJOŠKOLSKOG UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI				
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA	
A.2.1 NA KRAJU DRUGE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK OBJAŠNJAVA SVIJET I ČOVJEKA U NJEMU, ŽIVOT I SMRT, SMISAO I VAŽNOST OBJAVE, GOVORI I NAVODI DOKAZE O BOŽJOJ BITI, OPSTOJNOSTI I MOGUĆNOSTIMA SPOZNAJE BOGA, NAVODI KUR'ANSKE AJETE I HADISE IZ ŠERIJATSKOGA BRAČNOG PRAVA.	Učenik nabraja Allahova svojstva, načine objavljivanja, važnost i smisao vahja, navodi kozmološki i teološki dokaz Božje egzistencije, analizira svijet i čovjeka u njemu, uspoređuje islamski i kršćanski nauk o Bogu, nabraja Božja imena i tumači njihovo značenje, govori o kur'anskome nauku o stvaranju čovjeka, životu – ruhu i duši – nefsu, o životu i smrti, Sudnjemu danu.	Učenik objašnjava svijet i čovjeka u njemu; navodi dokaze o postojanju Boga, izražava i opisuje osobni odnos s Bogom.	Učenik radi samostalne prezentacije.	Učenik ajetima i hadisima potkrepljuje sadržaje nauka o Bogu i čovjekovu bivanju na ovome svijetu.	Učenik objašnjava i analizira svijet i čovjeka u njemu, njegov smisao, nabraja dokaze o postojanju Boga, Njegovoj opstojnosti i mogućnostima spoznaje Boga.	

A.2.2	UČENIK USPOREĐUJE I ANALIZIRA RAZLIČITE DIMENZIJE POSTA (DUHOVNA, SOCIJALNA, MEDICINSKA), SOCIJALNO-DRUŠTVENU I DUHOVNU KOMPONENTU ZEKATA TE DUHOVNO, EKONOMSKO, ZNANSTVENO I DRUGO ZNAČENJE HADŽA.	Učenik pojašnjava propise posta, nabraja vrste posta, prikazuje povijesni aspekt posta. Izlaže o socijalnoj i duhovnoj komponenti zekata, oplemenjivanju imetka, razlikuje zekat i porez, navodi duhovno, ekonomsko, znanstveno i društveno značenje hadža, ciljeve i najvažnije sastavnice hadža, vrijeme i obveze hadža, psihološku i fizičku pripremu te najvažnije pojmove povezane s hadžem.	Učenik definira pojmove iz područja posta, zekata i hadža.	Učenik uspoređuje post i hodočašće sljedbenika drugih religija s postom i hodočašćem u islamu.	Učenik radi prezentaciju (grafičku ili videoprezentaciju) o postu, zekatu i hadžu.	Učenik objašnjava smisao posta, zekata i hadža, radi samostalne prezentacije.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.2.1	NA KRAJU DRUGE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK SE UPOZNAJE S ISLAMSKIM STAVOVIMA O PITANJIMA IZ SVAKODNEVNE ŽIVOTNE PRAKSE MUSLIMANA I MUSLIMANKE. UOČAVA LOGIČNOST ISLAMSKIH PROPISA I POVEZUJE IH S	Učenik uočava i objašnjava smisao pokrivanja žene u javnosti, pitanje nošenja brade u islamu, zabrane izvanbračne zajednice. Upoznaje se s islamskim propisima o aktualnim suvremenim pitanjima iz područja medicine povezanima sa životnom praksom muslimana i muslimanke kao što su pitanja transplantacije organa, medicinske autopsije, transfuzije krvi,	Učenik prezentira islamske stavove povezane s pojedinim suvremenim pitanjima.	Predstavljene islamske stavove potkrepljuje ajetima ili hadisima. Samostalno se koristi prijevodom Kur'ana i pronalazi ajete koji potkrepljuju temu.	Učenik uočava logičnost islamskih propisa povezanih sa suvremenim životnim pitanjima. Povezuje ih s kontekstom vremena.	Zastupa islamske stavove povezane sa suvremenim pitanjima, pozitivno djeluje na druge uvažavajući i različita mišljenja.

	KONTEKSTOM VREMENA.	izvanmaternične oplodnja, pobačaja.				
	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD			RAZRADA ISHODA		
B.2.2	UZ REDOVITO UČENJA KUR'ANA KAO VIDA IBADETA UČENIK ULAZI U SRŽ POJEDINIHL POGHLAVLJA TUMAČEĆI NJIHOVA ZNAČENJA I POVEZUJUĆI POJEDINE SADRŽAJE SA SVAKODNEVNIM ŽIVOTOM. U OVOM ODGOJNO-OBRAZOVNOM RAZDOBLJU NAGLASAK JE NA RAZUMIJEVANJU KUR'ANA, POSEBNO ONIHL POGHLAVLJA I AJETA KOJI GOVORE O ISLAMSKIM STAVOVIMA POVEZANIMA S PREDVIĐENIM NASTAVNIM SADRŽAJIMA. TAKOĐER, UČENIK ULAZI U DUBINU SADRŽAJA KOJE JE MEMORIRAO U RANIJIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM RAZDOBLJIMA ANALIZIRAJUĆI IHL, TUMAČEĆI I POVEZUJUĆI SA ŽIVOTNOM PRAKSOM MUSLIMANA.			Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.		

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.2.1	NA KRAJU DRUGE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK RASPRAVLJA O DUŽNOSTIMA JEDNOGA SUPRUŽNIKA PREMA DRUGOME U BRAČNOME ŽIVOTU, O DUŽNOSTIMA LJUDI JEDNIHL PREMA DRUGIMA, SLABIJIMA I DJECI NA OSNOVI PRAKSE MUHAMMEDA, A. S., I NJEGOVU ODNOSU PREMA NJEGOVIM SUPRUGAMA,	Učenik prepričava događaje iz života Muhameda, a. s., objašnjava kakao je on postupao prema obitelji, suprugama, prijateljima, bolesnicima, udovicama i djeci. Obrazlaže višeženstvo Muhameda, a. s., i njegove lijepe postupke prema svim ženama. Navodi mnogobrojne opise ponašanja Muhameda, ,a. s., kako su ga opisali njegovi prijatelji i supruge. Interpretira kur'anske ajete koji govore o	Učenik prepričava događaje iz života Muhameda, a. s., objašnjavajući kako je on postupao prema obitelji, suprugama, prijateljima, bolesnicima, udovicama i djeci.	Učenik obrazlaže razloge višeženstva Muhameda, a. s., te ukazuje na njegove lijepe postupke prema svim ženama.	Navodi opise ponašanja Muhameda, ,a. s., kako su ga opisali njegovi prijatelji i supruge.	Učenik interpretira kur'anske ajete koji govore o moralnim osobinama Muhameda, a. s., u kojima se jasno vidi koliko je on bio dobar i strpljiv čovjek.

	DRUGIMA, SLABIJIMA I DJECI.	moralnim osobinama Muhammeda, a .s., na temelju kojih formira osobni moralni profil.				
C.2.2	ISTRAŽUJE ISLAMSKI STAV O SVAKODNEVNIM PITANJIMA I PROBLEMIMA POVEZANIH S OČUVANJEM LJUDSKOGA ZDRAVLJA I ŽIVOTA.	Učenik objašnjava sljedeće pojmove: pobačaj, posvajanje djece, planiranje stanovništva, halal hrana, transplantacija organa. Upoznaje se s islamskim stavovima o određenim moralnim dilemama povezanim sa zdravljem. Na temelju svojega zaključivanja i istraživanja obrazlaže prednost halal prehrane nad haram prehranom. Kategorizira prioritete očuvanja ljudskih života u odnosu majka – plod i očuvanja ljudskoga zdravlja pri darivanju organa (dvostrukih i jedinih).	Učenik objašnjava sljedeće pojmove: pobačaj, posvajanje djece, planiranje stanovništva, halal hrana, transplantacija organa.	Učenik obrazlaže na temelju svojega zaključivanja i istraživanja prednost halal prehrane nad haram prehranom.	Učenik navodi sve moralne prednosti i nedostatke problema povezanih s očuvanjem ljudskih života i zdravlja.	Učenik kategorizira prioritete očuvanja ljudskih života na relaciji majka-plod i očuvanja ljudskoga života u odnosu majka – plod i očuvanja ljudskoga zdravlja pri darivanju organa (dvostrukih i jedinih).

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.2.1	NA KRAJU DRUGE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK VREDNUJE, PODUPIRE I U SVOJ ŽIVOT INTEGRIRA POSLANIKOVU PRAKSU KOJA SE ODNOSI NA PONAŠANJE PREMA DRUGIMA.	Učenik u osnovnim crtama prikazuje načine ponašanja Poslanika prema samome sebi, prema suprugama, ashabima i drugim ljudima, a osobito prema djeci, ženama, slabima i nemoćnima. Učenik usklađuje svoj život prema praksi Božjega poslanika.			Učenik navodi i citira hadise iz kojih je vidljiv Poslanikov način ponašanja prema samome sebi, prema suprugama, ashabima i drugim ljudima, a osobito prema djeci, ženama, slabima i nemoćnima.	Učenik svojim riječima objašnjava zašto nam je Poslanik najbolji primjer u svakodnevnoj komunikaciji s ljudima.
D.2.2	UČENIK ISTRAŽUJE, PREISPITUJE I PODUPIRE PROPISE ISLAMA KOJI SE ODNOSI NA TRANSFUZIJU KRVI I DONIRANJE ORGANA.	Učenik istražuje povijest prakse darivanja krvi i organa. Razlikuje i izdvaja islamske stavove o tome tko može biti darovatelj organa i koji se organi mogu donirati. Vrednuje i preporučuje slijeđenje islamske prakse koja se odnosi na doniranje organa i transfuziju krvi.	Učenik razlikuje i izdvaja islamske stavove o tome tko može biti darovatelj organa i koje se organe može donirati.		Učenik proučava i istražuje pojavu prodaje ljudskih organa.	Učenik svojim riječima objašnjava širinu islamskoga učenja u svim segmentima života, a osobito u dijelu koji se odnosi na potrebu spašavanja života drugih ljudi.

3. GODINA SREDNJOŠKOLSKOG UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.3.1	NA KRAJU TREĆE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK SE UPOZNAJE S TESAVVUFOM, PREPORODITELJSKIM I OBNOVITELJSKIM POKRETIMA U ISLAMU. RASPRAVLJA O METODAMA TUMAČENJA VJERE.	Učenik se upoznaje s tesavvufom, preporoditeljskim i obnoviteljskih pokretima u islamu. Raspravlja o metodama tumačenja vjere, provodi samostalna istraživanja i daje prijedloge o načinima približavanja vjere čovjeku u suvremenome i pluralnome društvu u kojemu živi, posebno prema mladima.	Uz mentorstvo učitelja učenik radi prezentaciju prema zadanoj temi.	Učenici uspoređuju individualne prezentacije.	Uz pomoć učitelja vrednuju pozitivne elemente samostalnih učeničkih radova ističući metode bliske mladima.	Učenici daju ideje za suvremene metode približavanja vjere mladima.
A.3.2	UČENIK OPISUJE UTJECAJ ISLAMSKOGA KULTURE U NAŠIM KRAJEVIMA, ANALIZIRA RAZVOJ KULTURNIH INSTITUCIJA I DRUŠTAVA MUSLIMANA. NAVODI PRIMJERE IZ KUR'ANSKOGA NAUKA O LJUDSKIM PRAVIMA I SLOBODAMA.	Učenik opisuje utjecaj islamske kulture u našim krajevima. Analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana. Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama. Upoznaje se s ishodima odgojnih institucija u islamu: mekteba, vrtića, džamija i škola.	Učenik uočava i uspoređuje demografska, sociološka i institucionalna obilježja islama u svijetu s naglaskom na domovinu, Europsku uniju i islamski svijet.	Učenik uspoređuje kulturnu, etničku, zemljopisnu i rasnu raznolikost muslimanima u svijetu.	Navodi primjere iz kur'anskoga nauka o ljudskim pravima i slobodama. Upoznaje se s ishodima odgojnih institucija u islamu: mekteba, vrtića, džamija i škola.	Radi svoja istraživanja s naglaskom na materijalnoj baštini te predstavlja rezultate istraživanja. Analizira razvoj kulturnih institucija i društava muslimana.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.3.1	UČENIK SE UPOZNAJE S ISLAMSKIM MISIONARSTVOM. ANALIZIRA SUVREMENE METODE PREDSTAVLJANJA I OBJAŠNJAVANJA VJERE TE NJIHOV UTJECAJ NA PRAKSU VJERNIKA. UOČAVA ISHODE ODGOJNIH INSTITUCIJA U ISLAMU: MEKTEBA, VRTIČA, DŽAMIJA I ŠKOLA.	Razgovorima i raspravama učenik se osposobljava za argumentirano predstavljanje islamskih načela. Aktivni je sukreator (izvan)nastavnih sadržaja, poruka i zaključaka na satu i društvenim mrežama na kojima pokreće smislene islamske teme, argumentirano ih zastupa uvažavajući pravo na drugačije mišljenje i poštujući kulturu komunikacije.	Učenik definira islamsko misionarstvo (dawa) i opisuje temeljne postavke dawe.	Navodi primjere iz osobnoga iskustva u vezi s pozivanjem na dobro i odvrćanjem od zla.	Analizira suvremene metode predstavljanja i objašnjavanja vjere, navodi konkretne primjere.	Uočava ishode odgojnih institucija u islamu: mekteba, vrtića, džamije i škole. Zastupa afirmativne stavove.
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD			RAZRADA ISHODA			
B.3.2	U OVOME ODGOJNO-OBRAZOVNOM RAZDOBLJU NAGLASAK JE NA RAZUMIJEVANJU KUR'ANA, POSEBNO ONIH POGLAVLJA I AJETA KOJI GOVORE O ISLAMSKIM STAVOVIMA U VEZI S PREDVIĐENIM NASTAVNIM SADRŽAJIMA. UČENIK SE UPOZNAJE S KUR'ANSKIM TUMAČENJIMA SUVREMENIH PITANJA I POVEZUJE IH SA SVAKODNEVNIM ŽIVOTOM.		Ključni sadržaji: osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.			

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.3.1	NA KRAJU TREĆE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK SE UPOZNAJE S ISLAMSKIM STAVOVIMA O SUŽIVOTU I TOLERANCIJI U PLURALNOME DRUŠTVU. UČENIK PROMOVIRA DIJALOG S PRIPADNICIMA RAZLIČITIH NACIJA I RELIGIJA.	Učenik objašnjava bratimljenje Ensarija i Muhadžira nakon hidžre s ciljem razvijanja empatije i davanja moralne potpore slabima i ugroženima. Navodi primjere iz života Muhammeda, a. s., koji govore o pokušajima izgradnje mira i suživota sa stanovnicima Mekke. Prepričava i objašnjava oprostajnu hutbu Muhammeda, a. s., u kojoj Muhammed, a. s., svim muslimanima nalaže zaštitu žena, slabih i nemoćnih te lijepo ophođenje prema svim ljudima kakvom god i kojemu god svjetonazoru pripadali.	Učenik objašnjava bratimljenje Ensarija i Muhadžira prilikom hidžre i ukazuje na nužnost pomaganja drugima i pružanja moralne i materijalne potpore ljudima u nevolji.	Učenik navodi primjere iz života Muhammeda, a. s., iz kojih je vidljiva potreba gradnje mira sa svima, pa čak i s onima koji izražavaju neprijateljstvo.	Učenik prepričava oprostajnu hutbu Muhammeda, a. s., izdvajajući pouke iz njegovih preporuka da se štite žene, slabi i nemoćni, da se lijepo postupa prema svim ljudima tko god oni bili, da se vodi dijalog s pripadnicima različitih naroda i religija te da se vrednuje svačiji život.	Učenik objašnjava oprostajnu hutbu Muhammeda, a. S., preporučujući da se slijedi praksa poslanika koji je savjetovao da se štite žene, slabi i nemoćni, da se lijepo postupa prema svim ljudima tko god oni bili, da se vodi dijalog s pripadnicima različitih naroda i religija te da se vrednuje svačiji život.
C.3.2	UČENIK ZAKLJUČUJE DA SE ISLAMSKI MORAL TEMELJI NA OBOŽAVANJU JEDNOGA BOGA. UOČAVA OPASNOSTI EGOIZMA. NASTOJI PRIMIJENITI UPUTE MUHAMMEDA, A. S., KOJE GOVORE KAKO SE PONAŠATI U SVAKODNEVNOME	Učenik prepoznaje razlike među ljudima na temelju moralnih vrijednosti. Objašnjava da se djela vrednuju prema namjerama. Gradi plemenite osjećaje koji ga navode na kajanje nakon učinjenoga lošeg djela, nastoji ispraviti neprihvatljivo ponašanje.	Učenik na osnovi sadržaja o moralnim vrijednostima dijeli ljude u tri vrste: dobre, loše i srednje.	Učenik objašnjava da se djela vrednuju prema namjerama i na temelju kur'anskih ajeta koji govore o činjenju dobrih djela, a izbjegavanju loših ljudi dobivaju poticaj da budu još bolji.	Učenik gradi plemenite osjećaje koji ga navode na kajanje nakon učinjenoga kakvog lošeg djela i ovisno o snazi toga plemenitog osjećaja on nastoji popraviti to loše koje je učinio.	Učenik nastoji primijeniti upute Muhammeda, a. S., koje govore kako se ponašati u svakodnevnome životu i kolika je obveza izvršavati naše dužnosti.

	ŽIVOTU.				

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.3.1	NA KRAJU TREĆE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČNI U DOMENI SUSRETA S DRUGIMA UČENIK ISTRAŽUJE I OBRAZLAŽE PROPISE ISLAMA O MATERIJALNOME I FINANCIJSKOME POSLOVANJU (NAGLASAK NA ZABRANI KAMATE) I NJIHOVU UTJECAJU NA MEĐULJUDSKE ODNOSNE.	Učenik izdvaja i objašnjava sadržaje muamelata. Posebno istražuje norme kojima se reguliraju odnosi s nemuslimanima. Ističe zabranu zelenaštva (kamatarenja) u islamu. Opravađava i obrazlaže zabranu kamate u islamu navodeći da kamatarenje, među ostalim, omogućava prisvajanje tuđega bogatstva bez nadoknade, a to je najstroža zabrana jer Poslanik kaže: <i>Vaši životi i vaši imetci nepovrediva su svetinja.</i>	Učenik definira pojmove muamelat i riba. Citira tekst Kur'ana i hadisa o zabrani kamate.	Učenik istražuje razloge zabrane kamate.	Učenik zastupa mišljenje prema kojemu kamatarenje ugrožava međuljudske odnose, stvarajući među pojedincima razdor i neprijateljstvo.	Učenik zaključuje da islam zabranjuje svaku vrstu kamatarenja te svojim riječima objašnjava koji su razlozi. Povezuje neislamski način poslovanja sa stvaranjem društvene klase koja se bogati na drugima, bez rada i zalaganja, što uzrokuje gomilanje kapitala u rukama nemoralnih pojedinaca.
D.3.2	UČENIK UOČAVA KAKAV JE STAV ISLAMA PREMA SLOBODI IZBORA VJERE I NACIONALNOJ PRIPADNOSTI.	Učenik otkriva kako islam porijeklo ne smatra temeljem za solidarnost među ljudima. Prosuduje da nejednaka podjela prirodnih bogatstava čini svijet međuovisnom.	Učenik gradi i razvija geslo prema kojemu je nužno živjeti i pustiti druge da žive.	Učenik objašnjava pojam nacionalnosti i ideologija. Ističe kako islam ostvaruje sintezu između tjelesnih i duhovnih potreba preporučujući toleranciju.	Učenik zastupa mišljenje kako je islamska nacija progresivna te da se kao takva zasniva jedino na izboru pojedinca nudeći jedinstvo za sve one koji vjeruju u zajedničku ideologiju, bez obzira na rasu, jezik ili mjesto obitavanja.	Učenik zaključuje da islam zabranjuje svaku vrstu prisile u izgradnji vjerovanja te svojim riječima objašnjava kako se islam obvezuje na davanje autonomije nemuslimanima u srcu islamske države.

4. GODINA SREDNJOŠKOLSKOG UČENJA I POUČAVANJA

DOMENA A- VJERA I ŽIVOT						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A.4.1	NA KRAJU ČETVIRTE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERA I ŽIVOT UČENIK OBJAŠNJAVA POJAM I ZNAČENJE VJERE, IZNOSI ČVRSTE DOKAZE O POTREBI VJERE, UROĐENOSTI VJERE I DOKAZE BOŽJE EGZISTENCIJE, POTVRĐUJE UNIVERZALNOST BOŽJE OBJAVE, BOŽJE PORUKE I POUKE, ANALIZIRA I POTVRĐUJE TEMELJNE POSTULATE ISLAMSKOGA VJEROVANJA I MANIFESTA VJERE; UPOZNAJE SE S TEFSIRSKOM I HADISKOM ZNANOŠĆU.	Učenik objašnjava pojam i značenje vjere, iznosi dokaze o potrebi vjere, urođenosti vjere te dokaze Božje egzistencije. Potvrđuje univerzalnost Božje objave, Božje poruke i pouke, analizira i potvrđuje temeljne postulate islamskoga vjerovanja i manifesta vjere; analizira Božje objave do Kur'ana, Kur'an kao Božju riječ, povode objavljivanja, univerzalnost kur'anske poruke i pouke.	Učenik definira pojmove iz područja vjere i osnovnih vjerskih postulata.	Navodi ajete i hadise o temeljnim postulatima vjere.	Uspoređuje Božju poruku o potrebi i važnosti vjere s hadisima i tefsirima određenih ajeta.	Radi istraživanja i prezentacije prema zadanim temama.

A.4.2	UČENIK ANALIZIRA I PROPITUJE PITANJE POLITIČKOGA SUSTAVA ISLAMA KOJI JE ZASNOVAN NA SUSTAVU ZAJEDNIŠTVA (ISLAM DAJE PREDNOST USTALJENOMU ŽIVOTU, ZAHTIJEVA ZAJEDNIČKI NAMAZ S OKRETANJEM PREMA ZAJEDNIČKOME MJESTU (KABI), TRAŽI IZVRŠAVANJE POSTA I BLAGDANA U ISTOME TRENUTKU ZA VJERNIKE U SVIM KRAJEVIMA SVIJETA); NAGLAŠAVA STROGO OSOBNU ODGOVORNOST I NE ZABORAVLJA RAZVOJ INDIVIDUALNOSTI, ORGANIZIRA POJEDINCE U JEDNU MONOLITNU CJELINU, MUSLIMANSKU ZAJEDNICU, U KOJOJ ISTI ZAKON VRIJEDI ZA SVE O KOJOJ GOD DRUŠTVENOJ KLASI BILA RIJEČ.	Učenik istražuje i svojim riječima objašnjava islamsko poimanje nacionalizma (Kur'an odbacuje superiornost na temelju jezika, boje kože ili kakvoga drugog prirodnog obilježja koje nam je sama po sebi dano, i priznaje osobnu superiornost, koja se temelji na istinskoj pobožnosti). Analizira i opisuje instituciju svjetskoga hilafeta (povijest hilafeta) savjetovanje i kontakt s narodom, inozemna politika)kao sredstvo ostvarivanja univerzalnosti (Poslanik je izjavio da je posljednji te da je Božji poslanik svim ljudima, a halife su od njega naslijedile dvostruku vlast, svjetovnu i duhovnu.	Učenik objašnjava islamsko poimanje nacionalizma.	Analizira i opisuje instituciju hilafeta.	Uspoređuje suvremeni oblik vladavine i vođenja svijeta s vladavinom prvih halifa (odgovornost, poštenje, pravednu raspodjelu bogatstva...).	Radi samostalne analize, predstavlja ih u razredu.

DOMENA B – VJERSKA PRAKSA						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B.4.1	NA KRAJU ČETVIRTE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA ISLAMSKOGA VJERONAUKA U DOMENI VJERSKA PRAKSA UČENIK USPOREĐUJE KUR'AN I ZNANSTVENA DOSTIGNUĆA. UOČAVA DA JE KUR'AN PRIJE VIŠE OD 1400 GODINA NAJAVIO ODREĐENE POJAVE. U KUR'ANU PRONALAZI BROJNE PRIMJERE NAJAVLJIVANJA ODREĐENIH ZNANSTVENIH DOSTIGNUĆA.	Teme Kur'an i znanost, Kur'an i suvremeni svijet te suvremena znanstvena dostignuća učenik potkrepljuje navodima iz Kur'ana.	Učenik uspoređuje kur'anska kazivanja sa znanstvenim dostignućima.	Uz pomoć učitelja radi prezentacije.	Samostalno radi prezentacije.	Učenik otkriva primjere iz Kur'ana koji govore o određenim znanstvenim dostignućima.
	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA			
B.4.2	UČENIK ULAZI U DUBINU SADRŽAJA KOJE UČI ANALIZIRAJUĆI IH, TUMAČEĆI I POVEZUJUĆI SA ŽIVOTNOM PRAKSOM MUSLIMANA, A SVE NA TEMELJU KUR'ANSKIH AJETA POVEZANIH S TEMAMA O KOJIMA UČI. UČENIK ULAZI U SRŽ POJEDINIH POGLAVLJA TUMAČEĆI NJIHOVA ZNAČENJA I POVEZUJUĆI POJEDINE SADRŽAJE SA SVAKODNEVNIM ŽIVOTOM. U OVOME OBRAZOVNOM RAZDOBLJU NAGLASAK JE NA RAZUMIJEVANJU KUR'ANA, POSEBNO ONIH POGLAVLJA I AJETA KOJI GOVORE O ISLAMSKIM STAVOVIMA U VEZI S PREDVIĐENIM NASTAVNIM SADRŽAJIMA. TAKOĐER, UČENIK ULAZI U DUBINU SADRŽAJA KOJE JE MEMORIRAO U RANIJIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM RAZDOBLJIMA ANALIZIRAJUĆI IH, TUMAČEĆI I POVEZUJUĆI SA ŽIVOTNOM PRAKSOM MUSLIMANA.		Učenik se upoznaje sa značenjem određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama. Osim učenja/čitanja Kur'ana na arapskome i u prijevodu, učenik se upoznaje sa značenjem (tefsir) određenih dijelova Kur'ana. Pojedine nastavne sadržaje potkrepljuje kur'anskim ajetima na arapskome ili u prijevodu. Upoznaje se s tumačenjem sura koje zna napamet kao i s tumačenjem ajeta povezanih s nastavnim sadržajima i svakodnevnim životnim situacijama.			

DOMENA C - MORAL						
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C.4.1	NA KRAJU ČETVRTE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUKE U DOMENI MORAL UČENIK RAZLIKUJE I RAZDVAJA ISLAMSKE ODGOVORE NA IZAZOVE SUVREMENOSTI (ZAŠTITA ZDRAVLJA – PREVENCIJA OVISNOSTI, NASILJE, NEPRAVDA, RAT I TERORIZAM) I PROCJENJUJE NJIHOV UTJECAJ NA RAZVOJ MORALNE LIČNOSTI.	Učenik razvija i unapređuje svoj odnos prema radu za dobrobit čovječanstva, zajednice i pojedinaca u njoj. Pokazuje umijeće suočavanja sa suvremenim problemima čovjeka i zajednice.	Učenik objašnjava islamsko učenje o pitanjima bioetike, npr. kloniranju, eutanaziji, umjetnoj oplodnji.	Učenik priprema i organizira raspravu s drugim učenicima o tome koliko nam vjera pomaže u prevladavanju različitih vrsta suvremenih izazova, npr. alkohol, pušenje, droga, kockanje, diskoklubovi i sl.	Učenik sudjeluje u projektiranju zadataka o čuvanju zdravlja i bolestima ovisnosti, kako vjernik nikad ne gubi nadu, islamski pogled na nužnost mira, etiku ratovanja i sl.	Učenik objedinjuje i povezuje usvojena znanja iz bioetike i islamskih odgovora na brojne izazove suvremenosti. Učenik u svojoj sredini djeluje u skladu s naučenim i usvojenim stavovima i mišljenjima te time doprinosi svojoj moralnosti.

C.4.2	UČENIK VRJEDNUJE PUTOVE DUHOVNOGA ODGOJA TE ISPITUJE POVEZANOST IZMEĐU MORALNOSTI I ČUVANJA OD GRIJEHA.	Učenik vrednuje i preporučuje duhovno usavršavanje primjenom ibadeta. Učenik inicira uvažavanje svačijih sposobnosti. Obrazlaže važnost stalnoga sjećanja na Allahovu sveprisutnost i potiče okolinu na redovito spominjanje Allaha, dž. š., s ciljem postizanja Njegove naklonosti i zaštite.	Učenik obrazlaže utjecaj stalnog sjećanja na Allaha, dž. š., na čuvanje od grijeha, kao načina osiguravanja dunjalučke i ahiretske sreće.	Učenik priprema i organizira literarne radove o tevbi, ljubavi prema bližnjima u ime Allaha, dž. š.	Učenik sudjeluje u projektiranju zadataka o odnosu odgoja i obrazovanja, moralnosti u medijima, o zikru kao potrebi čovjeka, a ne Allaha, dž. š., i sl.	Učenik u svojoj sredini djeluje u skladu s naučenim i usvojenim stavovima i mišljenjima te time doprinosi čuvanju od grijeha.

DOMENA D – SUSRET S DRUGIMA

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHOD		RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
			ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
D.4.1	NA KRAJU ČETVIRTE GODINE SREDNJOŠKOLSKOGA UČENJA I POUČAVANJA PREDMETA ISLAMSKI VJERONAUČ U DOMENI SUSRET S DRUGIMA UČENIK RAZVIJA SVIJEST O NUŽNOSTI SAVJETOVANJA I KONTAKTA S NARODOM PRI DONOŠENJU ODLUKA TE POTIČE NA ODGOVORNOST ZA IZGOVORENU RIJEČ.	Učenik prikazuje znanje o govoru kao blagodat Božju. Kritizira zloupotrebu govora, opravdava kulturu dijaloga, vrednuje naučeno i doprinosi popravljanju kulture dijaloga. Prikazuje u osnovnim crtama važnost i korisnost savjetovanja pri donošenju odluka (Kur'an i Sunnet traže od muslimana da svoje odluke donose nakon savjetovanja, o privatnim ili javnim problemima).	Učenik uspoređuje lijep i ružan govor.	Učenik istražuje ulogu govora u ljudskome životu i međuljudskim odnosima.	Učenik izdvaja i vrednuje postupke Muhammeda, a. s., (iako je bio Božji poslanik, Muhammed, a. s., uvijek je tražio savjet ashaba kao i predstavnika plemena vjernika, prije donošenja važnih odluka). Prve halife su također bili pristaše institucije savjetovanja.	Učenik uviđa pozitivne i negativne posljedice ljudskoga govora te modificira naučeno o govoru i međuljudskim odnosima. Iznosi svoja mišljenja o govoru te procjenjuje kulturu govora u svojoj okolini. Razvija naviku savjetovanja prije donošenja važnih odluka.

D.4.2	UČENIK RAZLUČUJE I UPOTPUNJUJE SLIKU O ISLAMU KAO RELIGIJI KOJA POZIVA NA DIJALOG.	Učenik ispituje što je dijalog, kakav dijalog nudi islam, kako se musliman treba odnositi prema drugome i drugačijemu te kakve upute daje Kur'an za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga. Afirmira mudre, blage i lijepe riječi. Otvoren je prema trendu dijaloga u svijetu radi prevladavanja razlika svih oblika, kao i događajima koji su nastali zbog nedostatka dijaloga, npr. ratovi i sl. Identificira probleme i rješava ih dijalogom.	Učenik definira i opisuje dijalog, dijalošku kulturu, dijaloško mišljenje i međureligijski dijalog. Brine se o upoznavanju, razumijevanju i uvažavanju drugih i drugačijih. Zastupa potrebu promicanja dijaloškoga mišljenja aktivnim radom u školi i društvenoj zajednici i organiziranjem parlaonica, debata i sl.	Učenik skuplja informacije o dijalogu radi poboljšanja svojih dijaloških sposobnosti. Povezuje naučeno s problemima i dijaloški se upliće; promatra i procjenjuje odnos prema dijalogu u nas i u drugim sredinama (npr. medijima), uspoređuje i određuje razinu kulture dijaloga u nas i drugih radi svojega usavršavanja.	Učenik zastupa mišljenje kako se dijalogom može oblikovati jedinstvena ljudska zajednica u kojoj bi bile sačuvane i uvažene razlike. Osmišljava i predlaže korake za bolju kulturu dijaloga, reagira na prekinutu komunikaciju i pronalazi način da uspostavi dijalošku liniju djelovanja. Razlikuje dijalog od monologa, dobru komunikaciju od loše i djeluje prema naučenome.	Učenik uvjerava i dokazuje kako dijalog može dovesti do jedinstva među ljudima bez obzira na razlike u religiji, kulturi, ideologiji, naciji ili rasi. Pokazuje kako je to osobito moguće među religijama otkrivajući točke u njima koje ih zbližavaju. Procjenjuje i bira situaciju za reagiranje dijalogom te kritički misli u dijaloškoj liniji. Učenik afirmativno djeluje u okruženju na poboljšanje društvenih odnosa, prevladavanje nejednakosti, negativnoga odnosa prema domovini i pripadnicima drugih zajednica (ako postoji negativan odnos).

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Islamski vjeronauk doprinosi razvijanju moralnih načela, nužnih znanja i sposobnosti u učenika te im pomaže da na pravi način razumiju smisao cjelokupnoga života i društva u kojemu žive i da ga odgovorno razvijaju, jačaju i unapređuju. Upoznajući učenike s egzistencijalnim i religijskim pitanjima, pomaže im u njihovu osobnome razvojnom procesu unutar jednoga društva razvijajući moralno i odgovorno djelovanje u zajednici. Svoimj kurikulumom Islamski vjeronauk pomaže promicanju i ostvarivanju temeljnih vrijednosti koje navodi *Okvir nacionalnoga kurikuluma*. Islamski vjeronauk, posredno ili neposredno, ostvaruje povezanost s drugim odgojno-obrazovnim područjima, predmetima i međupredmetnih temama, osobito onima iz društveno-humanističkoga područja, ali i prirodoslovnoga, umjetničkoga, jezičko-komunikacijskoga te tjelesnoga i zdravstvenoga područja. Ukratko, možemo reći da se Islamski vjeronauk, osim na religiju i povijest religija, svojim kurikulumom odnosi i na cjelokupnu ljudsku povijest, kulturu, civilizaciju i tradiciju, od stvaranja čovjeka do danas.

Islamski vjeronauk korelira s nastavnim predmetima iz društveno-humanističkoga područja, posebice s Vjeronaukom, Prirodom i društvom, Povijesti, Geografijom, Filozofijom, Sociologijom i Etikom. Mogućnosti međupredmetnih korelacija nebrojene su, a njima se razvijaju kognitivne sposobnosti koje učenicima koriste u svim segmentima života – od učenja do percepcije svijeta oko sebe. Povezanost s drugim odgojno-obrazovnim područjima omogućava učenicima stjecanje potpune slike višetničkoga, višekonfesionalnoga i pluralnoga društva u kojemu žive i svijeta općenito u svoj njegovoj različitosti. U promišljanju o značenju, važnosti i utjecaju moralnih načela, moralnih, političkih i pravnih normi te ostalih vrsta pravila na kvalitetu života pojedinca i zajednice ogleda se povezanost s Građanskim odgojem i obrazovanjem te Socijalnim i osobnim razvojem. Metodologija oblikovanja znanja u izravnoj je vezi s međupredmetnim temama Učiti kako učiti i Uporaba IKT-a.

F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA

U skladu s definiranim domenama kojima se ostvaruju odgojno-obrazovni ishodi Islamskoga vjeronauka, metodičko-didaktičko polazište predstavlja kontinuirano povezivanje teorije i prakse na različitim razinama i na različite načine. Uz teorijsko poučavanje nastavnoga predmeta, odabir i primjenu različitih praktičnih metoda trebaju potaknuti praktičnu primjenu islamskih obveza. Okvirne smjernice za učenje i poučavanje Islamskoga vjeronauka nude prijedloge o načinima organiziranja i podržavanja učenja i poučavanja uvažavajući pravo na različitost u pristupima i prilagodbu načina izvedbe kurikuluma u skladu s potrebama i razinama znanja i vještina učenika, posebnim interesima, lokalnome okruženju i uvjetima rada. Učenje i poučavanje mora biti dobro osmišljeno, primjereno dobi učenika i njihovim kognitivnim sposobnostima. U planiranju odgojno-obrazovnoga procesa učitelj treba posvetiti posebnu pozornost metodološkoj uputi povezanoj s razradom odgojno-obrazovnih ishoda. Primjerice, ishod 2. D. 1. (srednja škola): *Na kraju 2. godine srednjoškolskoga učenja i poučavanja predmeta Islamski vjeronauk u domeni SUSRET S DRUGIMA učenik vrednuje, podupire i u svoj život integrira Poslanikovu praksu koja se odnosi na ponašanje prema drugima*. Tim ishodom od učenika se očekuje da usvoji Poslanikov način ponašanja prema drugima, teoretski i praktično, da to poveže s primjerima iz suvremenoga života i pretoči u osobnu praksu. Od učitelja se očekuje da predstavi tematske sadržaje koji omogućavaju realizaciju navedenoga ishoda, a potom da zajedno s učenicima stave naglasak na one kojima će posvetiti posebnu pozornost. Zajednički će odabrati metode koje najbolje doprinose odgojnim i obrazovnim ciljevima nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk, na primjer projektna nastava, debatiranje, istraživanje i bilježenje iskustava određene ciljne skupine anketom i slično. Tako će učenici biti sukreatori odgojno-obrazovnoga procesa, a učitelj će imati ulogu voditelja, inicijatora i motivatora raznovrsnih aktivnosti čime se potiče suradnički i konstruktivan odnos. Način realiziranja obvezujućih odgojno-obrazovnih ishoda razlikovat će se od razreda do razreda, od škole do škole,

od učitelja do učitelja. Time se postiže veća autonomija učitelja i škole. O inventivnosti i kreativnosti učitelja ovisi kojim će metodama zainteresirati učenike i probuditi znatiželju u njima za otkrivanje života i svijeta u naravnome obliku u kojemu ga je Bog stvorio. Uz uobičajeni pristupa učitelj će nastojati odgojno-obrazovne ishode Islamskoga vjeronauka ostvariti prirodnim učenjem radionicama, terenskom i projektnom nastavom, ljetnim i zimskim školama, vikend-školama islama, natjecanjima i sl. Od samoga početka učenja Islamskoga vjeronauka potrebno je inicirati samostalne radove učenika poput likovnih radova, referata, predavanja, skupljanja tematskih materijala i njihova prezentiranja, sve do složenijih zadataka u višim razredima kao što su lektira, projekti ili različiti praktični i kreativni zadaci koje učenici trebaju realizirati u užoj ili široj zajednici, a kojima razvijaju solidarnost i odgovornost i tako postaju korisni članovi društva. Učenici uključeni u takav oblik rada, stjecat će korisno, trajno i u životu primjenljivo znanje.

Uz obvezujuće odgojno-obrazovne ishode u domene VJERSKA PRAKSA 3. ishod povezan s učenjem arapskoga pisma preporučeni su u svakome razredu. Učenju arapskoga pisma od najranije dobi učenika potrebno je posvetiti dužnu pozornost, osobito u sredinama u kojima su učenici manje usmjereni na mekteb. Učitelj bi trebao pronaći način da se svaki učenik osposobi za samostalno učenje Kur'ana. Mogućnosti su brojne: krenuti od najranije dobi planirajući svaki sat po pet minuta učenja igrom, pjesmicama i praktičnim radom; potom osmišljavanjem izvannastavnih aktivnosti, organiziranjem intenzivnoga učenja u ljetnim ili zimskim školama te u projektnim tjednima na kraju školske godine. Zadatak je učitelja da temeljito isplanira, organizira i realizira aktivnosti kojima će učenici steći potrebna znanje i vještine te ostvariti zadane ciljeve učenja i poučavanja.

Osobito je važno naglasiti primjenu suvremene tehnologije koja će osvježiti odgojno-obrazovni proces i usvajanje znanja, vještina i stavova nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk. Ovisno o informatičkoj opremljenosti škole, učenici mogu samostalno predstavljati svoje radove koristeći se suvremenim medijima što znatno pojačava učeničku motivaciju.

Uz standardne udžbenike i e-knjige koje će se u budućnosti razvijati, preporučuje se korištenje platformom *on line mekteb* s pomoću koje učenik uči na zanimljiviji način. Ta platforma nudi brojne mogućnosti: učenje igromi mogućnost da učenici samostalno ili uz pomoć učitelja kreiraju zanimljive igre i kvizove s vjerskim sadržajima. Od učitelja se očekuje da u odgojno-obrazovni proces uvede poučne priče, lektire, slikovnice, časopise i poglavlja iz stručnih knjiga primjerene dobi učenika, rječnike, leksikone, enciklopedije, kratke video zapise iz internetskih baza (*YouTube*), filmove, ilahije i sl.

Islamski vjeronauk može se provoditi u učionici i raznim oblicima izvanučioničke nastave. Preporučuje se, povremeno s učenicima, praktični dio nastave planirati i realizirati u lokalnome mesdžidu. Učitelj treba stvarati poticajno okruženje za usvajanje znanja i stjecanje vještina predviđenih ovim kurikulumom, za što je on najodgovorniji.

Kada je riječ o grupiranju učenika, treba imati na umu poseban položaj nastavnoga predmeta Islamski vjeronauk i različite vrste kombiniranih grupa koje često uvjetuju vrstu kombinacije. Već od najranije dobi učenici se navikavaju na međugeneracijsko povezivanje, a učitelji Islamskoga vjeronauka moraju imati posebne sposobnosti pri osmišljavanju i provođenju aktivnosti kako bi ostvarili zadane odgojno-obrazovne ishode.

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU

Vrednovanje se temelji na holističkome pristupu praćenja i poticanja individualnoga razvoja svakog učenika što podrazumijeva činjenicu da odgojno-obrazovni ishodi nisu usmjereni isključivo na usvojenost znanja, nego odražavaju složenost zadanih odgojno-obrazovnih ishoda. Pri vrednovanju odgojno-obrazovnih ishoda očekuje se pozitivna usmjerenost na učenikovu osobnost i način promišljanja te na njegovo ponašanje, djelovanje i postignuća.

Temeljenu smjernicu u vrednovanju predstavlja utvrđivanje razine ostvarenosti ishoda u učenika sukladno razradi ishoda i razini usvojenosti.

U vrednovanju promišljanja učitelj procjenjuje i ocjenjuje korištenje pojmovima koji olakšavaju formiranje vjerskih stavova. Osim toga učitelj procjenjuje i ocjenjuje vještinu argumentacije kao i analize vjerskih izvora. Pri ocjenjivanju ponašanja naglasak se stavlja na učenikov odnos prema Bogu, potom na vještine uočavanja i primjenu naučenoga (islamski kodeks ponašanja koji regulira cjelokupni ljudski život, odnosno pitanje farzova, sunneta, vadžiba, halala i harama, mekruha i sl.), odnos prema drugim osobama i okolišu, artikuliranja te rješavanje pitanja, dilema i problema pred kojima se učenik nalazi u svakodnevnome životu.

Klasične provjere znanja (usmenim) prozivanjem učenika i njegovim izvođenjem pred školsku ploču mogle bi se zamijeniti tehnikama ocjenjivanja razgovorom s učenikom, organizacijom rasprave, debate ili „oluje ideja“ među učenicima, usmenim izlaganjem istraženih slučajeva (referati i prezentacije) te izradom kreativnih sadržaja (plakati, kratki video zapisi i sl.).

Vrednovanje za učenje, kao jedan od triju pristupa vrednovanju, podrazumijeva praćenje i vrednovanje usvojenoga znanja, vještina i stavova tijekom učenja i poučavanja predmeta Islamski vjeronauk. Takvim pristupom, kojim se učenike nastoji potaknuti na usvajanje vjerskih i moralno-etičkih znanja, vještina i stavova, pomaže se i učiteljima. Oni tako procjenjuju informacije s kojima učenici dolaze na nastavu, razinu znanja o nastavnim sadržajima, vrijednosti i stavove učenika te njihov odnos prema nastavi islamskoga vjeronauka kao predmeta učenja i poučavanja. Tako nastavni proces također usmjeravaju k ispravljanju uočenih manjkavosti i propusta u stečenome znanju ili interpretiranju određenih sadržaja (sure i sl.). Učenicima taj pristup omogućava razumjeti što se predmetom želi postići, što se od njih očekuje u procesu učenja i poučavanja, što se i kako način u predmetu vrednuje i kako način nastavnik ostvaruje svoju ulogu. *Vrednovanje kao učenje* pristup je u kojemu učenici preuzimaju odgovornost za učenje vrednujući svoj odnos prema nastavnim zadacima i aktivnostima, procjenjujući svoje rezultate i rezultate drugih učenika u svim oblicima nastavnoga rada. U nastavi Islamskoga vjeronauka ističemo i nužnost vrednovanja izvanučioničke nastave (vjeronauk u islamskim centrima, posjete raznim vjerskim i kulturnim institucijama i sl.). Pri *vrednovanju naučenoga* posebnu pozornost učitelj posvećuje procjeni generičkih kompetencija definiranih *Okvirnim nacionalnim kurikulumom*, a one su: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te komunikacija i suradnja.

Temeljem individualnoga praćenja učenika, evidentiraju se i ističu prisutne vrline i vještine, a na ocjenjivanje utječu sljedeće komponente:

- usvojenost znanja o temeljnim islamskim pojmovima koje uključuju i prepoznavanje moralnih odlika čovjeka
- razina razvijenosti zanimanja za tematske sadržaje koji olakšavaju vjersku praksu
- doprinos odgojno-obrazovnome procesu kvalitetnim individualnim pristupom i mišljenjem te sudjelovanje u realizaciji projektnih zadataka
- kultura međusobne komunikacije (pravilna i korektna komunikacija u skupini i podjela uloga)
- navika korištenja različitim izvorima
- razina primjene i prakticiranja naučenoga
- razvijenost sposobnosti analize, sinteze i kritičkoga prosuđivanja

- sposobnost uočavanja problema i predlaganja mogućih rješenja
- nastojanje da se poštuju sposobnosti i želje drugih ljudi.

Kriteriji za prosudbu razine učeničkih postignuća razradit će se nakon određivanja učeničkih postignuća prema pojedinim odgojno-obrazovnim područjima, nastavnim predmetima i međupredmetnim temama.

Svaka uočena darovitost zahtijeva pažljivo praćenje i stvaranje poticajnog okruženja za razvoj onih osobina u kojima je učenik osobito sposoban ili darovit.

Pri vrednovanju mora postojati razumijevanje za prepreke u učenju nastale zbog učenikovih teškoća u učenju ili eventualnih drugih teškoća.

POJMOVNIK

- abd** – sluga, abdullah – sluga Allahov
- abdest** – vjersko pranje radi klanjanja namaza i učenja Kur'ana
- Ahret** – budući, vječni svijet
- ajet** – znak; stavka, rečenica u Kur'anu
- akaid** – vjerovanje; znanost o vjerovanju; islamska apologetika
- alejhisselam** – izgovara se i piše iza imena Božjih poslanika. Pri izgovaranju bez imena misli se na Muhammeda, a. s. Znači 'mir njemu' ili 'neka je na njemu Božji mir i spas'.
- alim** – vjerski znanstvenik; množina: ulema
- Arefat** – brdo koje se nalazi nedaleko od Mekke. Obilježeno područje izvan Mekke na kojemu sve hadžije (hodočasnici) moraju provesti u molitvi barem dio 9. zu-l-hidždžeta, dana uoči Kurban-bajrama.
- Arš** – Allahovo prijestolje
- ashab(i)** – prijatelj(i) Muhammeda, a. s.; njegovi prvi sljedbenici
- ašura** – deseti dan mjeseca muharrema. Blagdan brojnih vjerovjesnika (Nuha, a. s., Musa'a, a. s., Junusa, a. s. itd.) Sjećanje na dan pogibije hazreti Husejna, Poslanikova unuka.
- Bajram** – muslimanski blagdan. Dva su Bajrama: Idu-l-fitr – ramazanski bajram (blagdan milosrđa kojim se obilježava kraj ramazanskoga posta) i Idu-l-adha – Kurban bajram (blagdan žrtve i hodočašća u Mekku).
- bint** – kći, skraćeno b.
- din** – put, pravac. Način života. Cjelovita vjera; život pun pobožnosti.
- dova** – molba upućena Allahu dž. š. Zazivanje Boga nakon molitve.
- Dunjaluk** – svijet na kojem živimo sada i ovdje
- džehennem** – pakao
- džellešanuhu** – epitet koji se piše i izgovara iza Allahova, dž. š., imena. Znači 'Uzvišeni', 'Neka je slavno Njegovo Uzvišeno biće'.
- džennet** – bašča, vrt, raj
- džema'at / džemat** – skupina, područje jedne džamije, zajedničko obavljanje molitve
- džihad** – težnja, napor, borba; duhovni ili tjelesni napor protiv zla; svaka borba protiv zla
- džinni** – nevidljiva bića; mogu biti dobra i zla; imaju osobine poput ljudi
- ensarija** – pomagač, stanovnik Medine
- ezan** – poziv na molitvu (namaz)
- farz** – obvezna, prvostepena dužnost; ono što je Allah dž. š., strogo naredio
- fetva** – službeno pravno mišljenje ili odluka uleme o pitanjima islamskoga zakona
- fikh** – šerijatsko (islamsko) pravo
- gajb** – onostrano, nevidljivo
- gusul** – obvezno vjersko kupanje
- hadis** – Poslanikova tradicija, njegove izreke i postupci. Izvješće, izreka ili kazivanje koje se pripisuje Muhammedu, a. s.
- hadž** – peti stup islama, godišnje hodočašće u Mekku
- hadžija** – hodočasnik
- hadžeru-l-esved** – crni kamen koji je ugrađen u zid Ka'be
- hafiz** – čuvar Kur'ana; onaj koji zna Kur'an napamet
- halal** – dopušteni, odobreni postupci
- halifa** – nasljednik; vladar islamskoga svijeta
- haram** – zabranjeni, nezakoniti postupci
- hatib** – imam koji drži hutbu (predavanje) na džumi i na bajram-namazima
- hidžab** – veo; pokrivanje kose u muslimanki
- hidžra** – odlazak, emigracija. Preseljenje Muhammeda, a. s., i prvih muslimana iz Mekke u Medinu 622. g. Taj događaj početak je muslimanskoga kalendara.
- Hira** – brdo pored Mekke gdje je Muhammed, a. s., primio prvu Objavu 610. godine
- hutba** – propovijed, prigodni govor petkom u džamiji (na džumi) te na bajram-namazima

- ibadet** – bogoštovlje; pobožnost; svako dozvoljeno djelo učinjeno radi Allahova, dž. š., zadovoljstva.
- ibn** – sin, skraćeno b.
- idžtihad** – nezavisan sud; napor u tumačenju islamskoga prava
- idžma** – konsenzus, dogovor, suglasnost muslimanskih učenjaka o kojemu pitanju
- ihram** – odjeća hadžije
- ihsan** – dobročinstvo, suosjećanje, ljubaznost
- imam** – vođa džema'ata
- iman** – vjerovanje, unutarnja dimenzija čovjekove vjere
- islam** – predanost, podložnost, pokornost Allahu, dž. š.; vanjsko očitovanje vjere
- itikaf** – povećana pobožnost u posljednjih deset dana mjeseca ramazana uz osamu u džamiji
- Kaba** – središte Mekanskoga hrama; četverokutna građevina presvučena crnom tkaninom. Prva džamija na Zemlji koju je sagradio Adem, a. s., a potom Ibrahim, a. s. i Ismail, a. s.
- kabur** – grob, mezar
- kader** – Božja odredba, Božja odluka
- kibla** – smjer prema Kabi; pravac okretanja muslimana pri obavljanju molitve
- kufr** – nevjerstvo; nevjerovanje u Boga; prikrivanje istine
- Kur'an** – posljednja Božja objava; vječna Božja riječ; sveta knjiga muslimana koja je od Boga objavljena Muhammedu, a. s.
- kurban** – žrtva koja čovjeka približava Bogu; žrtvovanje određene životinje u Božje ime
- medresa** – vjerska škola
- melek(i)** – anđeo/li; nevidljiva duhovna bića stvorena od svjetlosti, sklona dobru
- mesdžid** – mjesto za molitvu; mjesto činjenja sedžde, padanja ničice; kod nas džamija bez munare
- mesh** – potiranje mokrom rukom po glavi, zavoj, gipsu ili mestvama
- mezar** – grob, kabur
- mezheb** – put, pravac, škola; pravni sustav u šerijatskome pravu
- mihrab** – niša u zidu džamije usmjerena prema Kabi iz koje imam predvodi molitvu
- minber** – posebno mjesto u džamiji (obično stuba) na kojima stoji imam držeći hutbu (poučni govor)
- muamelat** – grana šerijatskoga prava koja regulira međuljudske odnose iz bračnoga, obiteljskoga, radnoga, trgovačkoga, financijskoga, privrednoga, poljoprivrednoga i ekološkoga prava
- mudžtehid** – šerijatski pravnik koji samostalno rješava vjerska pitanja na osnovi Kur'ana, hadisa i ostalih izvora Šerijata
- muezzin** (mujezin) – osoba koja uči ezan i poziva ljude na molitvu u džamiju
- muhadžir** – iseljenik, izbjeglica
- muktedija** – osoba koja klanja za imamom.
- mu'min** – vjernik
- musalla** – otvoren prostor za obavljanje vjerskoga obreda
- musliman** – onaj koji je podložan ili pokoran Bogu
- mustehab** – ono što je lijepo i preporučljivo raditi
- mušrik** – idolopoklonik
- muttekif** – osoba koja boravi u itikafu
- nafila** – dobrovoljno Bogoslužje
- namaz** – molitva, salat, klanjanje
- radijallahu anhu** – epitet koji se izgovara i piše iza imena Poslanikovih prijatelja. Znači „Allah s njim bio zadovoljan“. Skraćeno: r. a.
- rekat** – dio molitve koji se sastoji od mirnoga stajanja, učenja Kur'ana, pregibanja, spuštanja na tlo i sjedenja
- ruku'** – pregibanje tijekom molitve odupirući se rukama o koljena, poravnajući leđa s glavom
- saff** – red u namazu
- salavat** – riječi na arapskome jeziku kojima se zaziva Allahov, dž. š., blagoslov na Muhammeda, a. s.
- sedžda** – padanje ničice u molitvi; dodirivanje tla rukama, koljenima, čelom i nosom pred Allahovom veličinom; najviši stupanj predanosti Bogu

- selam** – spas, mir, blagoslov; islamski pozdrav, završni čin namaza
- sofra** – trpeza, posebni niski stol za objed
- subhanallah** – uzvik. Znači 'Slava Allahu!'
- Sunnet** – put, način života; praksa i običaj Muhammeda, a. s. Ono što je Muhammed, a. s., rekao, napravio ili svojom šutnjom odobrio.
- sura** – poglavlje Kur'ana
- šefa'at** – zagovorništvo; zagovaranje Muhammeda, a. s., za njegove sljedbenike
- šehadet** – prvi i temeljni stup islama. Očitovanje pripadnosti islamu: „Svjedočim da nema drugoga Boga osim Allaha i da je Muhammed, a. s., njegov sluga i Poslanik.“
- šejtan** – đavo, sotona
- šart** – uvjet
- šeri'at, šerijat** – zakon zasnovan na Kur'anu i Sunnetu. Doslovno: put koji treba slijediti, put k izvoru.
- širk** – pripisivanje Boga druga; idolatrija. Najveći i neoprostivi muslimanski grijeh.
- šura** – dogovor; savjetodavno tijelo
- takva** – bogobojažnost
- tavaf** – kružno ophođenje Kabe sedam puta
- tedžvid** – znanost koja se bavi proučavanjem pravilnoga učenja Kur'ana
- tejemmum** – simbolično čišćenje zemljom, pijeskom i sl. radi pripreme za obavljanje molitve ili učenje Kur'ana
- tekbir** – veličanje Allaha dž. š., riječima: „Allahu ekber.“ / „Bog je najveći.“ Fraza je to koja muslimane podsjeća na transcendentnost i vrhovnu Božju vlast.
- telbija** – pobožne riječi koje hadžija izgovara u danima hadža
- tesawuf** – sufijski put ili pravac
- tesbih** – slavljenje Allaha; sjećati se Allaha izgovaranjem: „Subhanallah.“ / „Slava Allahu.“
- tešehhud** – sjedenje u molitvi
- tewhid** – Božje jedinstvo; monoteizam
- ulema** – vjerski učenjaci
- ummet** – zajednica, vjera, vjerski pravac; islamska zajednica; sljedbenici Muhammeda, a. s.
- umra** – manje hodočašće Mekki
- vadžib** – drugostepena, manje strožija dužnost od farza
- Vahj** - Objava
- zekat** – čišćenje. Četvrti stup islama. Humano pomaganje potrebitih.
- zemzem** – vrelo vode čiji se izvor nalazi u blizini Ka'be u Mekki
- zikr** – sjećanje na Boga; spominjanje Boga. Izgovaranje pobožnih tekstova ili samoga Allahova, dželle šanuhu, imena.